

I. Obrazloženje

0. UVOD

Općina Dubrovačko primorje usvojila je Program mjera za unapređenje stanja u prostoru na području Općine Dubrovačko primorje (Službeni glasnik Dubrovačko - Neretvanske Županije 1/99), kojim je utvrđena izrada Urbanističkog plana uređenja (UPU) naselja Slano. Dopunom Programa mjera grafički je utvrđena granica obuhvata plana na katastarskom planu 1: 2.880 (Službeni glasnik Dubrovačko - Neretvanske Županije br. 7/00).

Nakon provedenog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg izrađivača radova od strane Općine Dubrovačko primorje, tvrtka ADF d.o.o. iz Karlovca odabrana je za izradu navedenog plana. Krajem 1999. godine sklopljen je ugovor kojim su regulirani međusobni odnosi i obveze tijekom rada na izradi plana.

Urbanistički plan uređenja utvrđuje, kao posve nova vrsta plana, osnovne uvjete korištenja i namjene javnih i drugih površina za dio naselja Slano, prometnu, odnosno uličnu i komunalnu infrastrukturnu mrežu te smjernice za oblikovanje, korištenje i uređenje prostora.

UPU Slano izrađen je u skladu s Zakonom o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 35/99, 61/00), Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98), te ostalim zakonima i propisima bitnim za izradu prostorno-planske dokumentacije. Grafički dio plana izrađen je na osnovnoj državnoj karti u mjerilu 1:5000, u digitalnom obliku. Polazna godina statističkih podataka je 1991. godina, s dopunama podataka koji su u tijeku izrade bili na raspolaganju.

Način i postupak javne rasprave o prijedlogu plana proveden je prema Uredbi o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (NN 101/98).

Općinsko vijeće Općine Dubrovačko primorje na svojoj 2. sjednici, održanoj dana 11. rujna 2001. godine, usvojilo je plan s amandmanima. Sadržaj plana (Odredbe za provođenje i Grafički dio) usklađen je s amandmanima.

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti naselja u prostoru općine

Područje obuhvata plana definirano je Prostornim planom (bivše) Općine Dubrovnik, izmjenom i dopunom za područje Općine Dubrovačko primorje i Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru. Ukupna površina građevinskog područja, iskazana Prostornim planom - Izmjenom i dopunom, za naselje Slano iznosi 115,3 ha.

Površina obuhvata plana iznosi 147,21 ha, od čega na kopneni dio otpada površina od 99,87 ha, a 47,34 ha je površina mora.

Naselje Slano sjedište je Općine Dubrovačko primorje, s 512 stanovnika (u zemlji 475) ili 21,5% od svih stanovnika u općini, s gustoćom 40,7 st/km². Broj domaćinstava je 173 sa 137 obitelji, što daje prosječnu veličinu domaćinstva od 3,0 člana, a 131 domaćinstvo je bez poljoprivrednog posjeda.

Općina Dubrovačko primorje je izdvojena (dio bivše Općine Dubrovnik) političko-teritorijalna i geografska cjelina na krajnjem jugoistoku Hrvatske obale Jadrana i Republike Hrvatske, s 19 naselja. Sastavni je i to središnji dio Dubrovačko-neretvanske županije i gradske regije Dubrovnika. Druga je po veličini teritorija (197,11 km²) u županiji među 22 političko-teritorijalne jedinice lokalne samouprave, te zaprema 11,05% površine županije i ima 2.387 stanovnika (1991.g.). Područje općine granično je, dosta izduženo i usko. Ima važan, povoljan i osjetljiv geostrateški i geopolitički položaj unutar države. Izražen je tranzitno prometni karakter općine, usprkos znatnoj neizgrađenosti magistralne infrastrukture. Karakterizira je stalno smanjene broja stanovnika (1948. broji 4 554 stanovnika).

Slano je malo mjesto, smješteno na obali zapadnog dijela Koločepskog kanala, u vrhu izolirane i 2 km duboko uvučene luke u zaljevu. Od Dubrovnika, županijskog središta, kojemu gravitira udaljeno je 24 km u smjeru sjeverozapada. S Dubrovnikom je uspostavljena uska demografska, društvena, gospodarska i prometna povezanost.

Slano kao i cijelo područje općine ima slična prirodno-geografska obilježja kao i drugi dijelovi Dubrovačke regije. Podneblje je ugodno, tipično mediteransko, s ljetnim sušama i visokim temperaturama, te relativno blagim i vlažnim zimama. Vegetacija je prava mediteranska i s ostalim prirodnim fenomenima tvori atraktivne krajolike.

Područje je tipično krško, dinarsko, sa smjerom pružanja uzvisina i udolina, sjeverozapad - jugoistok i jako razvedenom obalom. Na području općine razlikuju se dvije prirodne cjeline: priobalje i više brdovito zaleđe. Nema stalnih vodenih tokova, pa je dosta izražen problem opskrbe vodom. Kroz naselje protječu potoci, a u moru, uz obalu brojne su vrulje (submarinski izvori), čija voda dotiče iz Popovog polja.

Pod utjecajem je visoke seizmičke aktivnosti (potres 1996.), što predstavlja ograničavajući faktor u razvoju nekih djelatnosti, te s izraženim rasjedima u prostoru Slano-Zavala.

Prostor centralnog dijela naselja prirodna je uvala, s pješčanim plažama oko koje se blago uzdižu uzvišenja (brdo Slano na istočnoj obali, 963 m.n.m.) prema magistrali. Izgrađene cjeline ne dominiraju, nego su "utopljene" u prirodno okruženje borovih šumica.

Područje Slanog bilo je naseljeno već u pretpovijesno doba i u antici. U rimskom razdoblju osniva se kršćanska zajednica općina među prvima u Dalmaciji. Slano je bilo važna rimska luka povezana preko Zavale na imperijalnu prometnicu Narona - Epidaur. U doba Dubrovačke republike Dubrovčani kupuju 1399. kopneni pojas od Zatona do Stona. Slano, tada postaje sjedište knežije i kneza, odnosno najvažnije naselje Dubrovačkog primorja. Neko je vrijeme, u 19. stoljeću općinsko središte. Karakteriziraju ga grupe i nizovi stambenih i gospodarskih građevina. Osnovna jezgra naselja definirana je urbanističkim potezom: trg (more), glavna ulica, Knežev dvor i Franjevački samostan.

Grgurići su posebna cjelina (nekad naselje) - ruralna, sa zbijenom grupacijom stambenih i gospodarskih građevina.

Povijesna cjelina pretrpjela je teška oštećenja tijekom agresije, 1991. i 1992. godine. Ruralna cjelina je spaljena, a franjevačka crkva sv. Jeronima i Knežev dvor teško su oštećeni. Šire područje oštećeno je i u potresu 1996. godine.

Prije pojave turizma, osnovne djelatnosti stanovništva bile su poljoprivreda i ribarstvo. Tvornica za preradu ribe, bila je podignuta 1956. godine, a u njoj se prerađivalo 150 t ribe na godinu. Poljodjelstvo je karakterizirao uzgoj maslina, vinova loza, duhan, povrće i skupljanje ljekovitog bilja.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

1.1.1.1. Površina obuhvata plana

Područje obuhvata plana, površine 147,21 ha (dužine 2.000 m i širine 300 - 1.000 m), najvećim je dijelom nepravilnog oblika. Kopneni dio plana, koji obuhvaća najveće građevinsko područje naselja s malim proširenjem, površine je 113,11 ha. To je prostor smješten između državne ceste (D-8, Jadranska cesta) i obale mora uvale Slano. Formom slijedi konkavni oblik uvale. Dužina obale u obuhvatu plana iznosi oko 2.500 m, a na 850 m su izgrađene građevine na rubu ili neposredno uz more.

Najveći dio površine u obuhvatu plana, predstavlja vodena površina (more) i neizgrađene površine koje nisu u funkciji naselja (zelene, poljoprivredne i sl), 112,93 ha što iznosi 76,8% obuhvata plana. Zauzetost prostora raznim namjenama iznosi 34,3 ha, što po stanovniku daje 686 m²/st. To je znatno više od 300 m²/st, što je Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) utvrdio kao optimalnu veličinu. Pri tome se uzela u obzir izgrađena cjelina i kompaktni dijelovi naselja unutar građevinskog područja, bez poljoprivrednih, šumskih i vodenih površina koje nisu u funkciji naselja. Kad se prvi put (1986.) utvrđivalo građevinsko područje za naselje Slano, cijelo područje obuhvata PUP-a Slano definirano je kao građevinsko područje. Zadnja izmjena Prostornog plana općine smanjivala je građevinsko područje, ali ne i u dijelu koje je obuhvaćao PUP Slano.

			UKUPNO ha	%
OBUHVAT PLANA			147,21	100
VODENE POVRŠINE (MORE)			47,34	32,16
KOPNENI DIO	IZGRAĐENE I UREĐENE POVRŠINE	34,279 ha	99,87	67,84
	OSTALE POVRŠINE (ZELENE, POLJOPRIVREDNE)	65,591 ha		

1.1.1.2. Demograska slika

Kretanje broja stanovnika

Broj stanovnika po pojedinim popisima u razdoblju od 1857. do 1991. godine, dakle u razdoblju od 134 godine prikazan je u tabeli. Teritorij naselja, u tom periodu mijenjao se, pa je obuhvaćao i naselja koja su bila u nekim popisima stanovništva, a sa 1.1. 1976. više se ne iskazuju u imeniku naselja. To su: Barbijerići, Jasenje, Kovačev Brijeg, Lovci Luka, Onoselje, Postranje i Radovčići. Grgurići i Banja se također, iza popisa 1971. više se ne iskazuju kao zasebna naselja. U 1857., 1869. i 1921. sadrži podatke za naselja Banja i Grgurići i za dijelove naselja Koceljevići i Slađenići.

Naselje	1875	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991
Banja	-	-	56	50	52	53	-	48	44	44	44	41	-	-
Grgurići	-	-	162	207	218	185	-	164	167	157	152	144	-	-
Slano	487	461	241	250	240	263	399	231	223	229	275	279	421	475
Barbijerići	-	-	32	24	20	37	-	-	-	-	-	-	-	-
Jasenje	-	-	11	12	12	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Kovačev Brijeg	-	-	-	-	7	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Lovci Luka	-	-	10	7	13	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Onoselje	-	-	27	31	22	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Postranje	-	-	-	94	89	71	-	-	-	-	-	-	-	-
Radovčići	-	-	-	20	14	23	-	-	-	-	-	-	-	-

Za razliku od općine, stanje u Slanom je povoljnije u posljednjih 100 godina. Najveći broj stanovnika, Slano je imalo 1890. (695), a najmanje 1953. (430).

Nepovoljne, općenite društveno-gospodarske prilike najviše su doprinjele padu broja stanovnika. Porast se počeo bilježiti u godinama poslije II svjetskog rata.

Stanovništvo prema migracijskim obilježjima

U općini od ukupno 2 378 stanovnika, 1 689 (71,03%) stanuje od rođenja u istom mjestu. To govori o malom broju useljavanja novog stanovništva iz drugih krajeva i slabo gospodarskoj razvijenosti koja bitno utječe na doseljavanje.

Stanovništvo prema mjestu boravka

U općini je od 2 378 stanovnika u zemlji živjelo 2 240 (94,20%), a u Slanom je od 512 živjelo 475 stanovnika.

Stanovništvo prema spolu

Općina je imala 50,40% ženskog stanovništva, što je blizu demografske stabilnosti područja.

Dobna struktura stanovništva

Općinu karakterizira nepovoljna dobna struktura stanovništva s osobinama izrazite duboke demografske starosti. Dobna skupina 0-19 imala je 494 stanovnika, a skupina 60 i više, imala je 777, tj. indeks starosti je bio 157,29. Manje od 50% je bilo radne populacije što je svojstvo gospodarski nerazvijene i depopulirane općine.

U naselju Slano je 21% bilo mlado stanovništvo, a 31% staro što u odnosu na tip starosti stanovništva ukazuje na STAROST.

Stanovništvo prema narodnosnom obilježjima

U općini se je bilo 2 294 (96,47%) stanovnika iskazalo Hrvatima, a u Slanom 458 od 512.

Obrazovna struktura stanovnika

Obrazovna struktura stanovništva, u općini starijeg od 15 godina u novije vrijeme bitno se povećala u odnosu na srednje, više i visoko obrazovanje.

Srednju školu je završilo 224 stanovnika, višu 54 a visoko obrazovanje imao je 31 stanovnik što je dvostruko lošije nego u gradovima Županije.

Po broju nepismenih stanovnika, općina spada u krug općina sa relativno najvećim brojem (6,94%), što je odraz nerazvijenosti općine.

Stanovništvo prema aktivnosti i djelatnost

U općini je bilo 813 (36,29 %) stanovnika aktino što je posljedica deagrarizacije i nerazvijenosti područja kao radnog središta.

Općinu je zahvatila terciarizacija, tako da je gospodarski preobražena iz agrarne preskočivši industrijalizaciju. Tako je 343 (42,19%) stanovnika radilo u terciarnim djelatnostima, odnosno nešto manje nego u svim ostalim sektorima.

U Slanom je bilo 160 stanovnika aktivno, tj. obavljalo zanimanje i svojim radom zarađivalo sredstva za život, a 60 (37,5%) u ugostiteljstvu i turizmu. Svega 10(6,2%) je zarađivalo u poljoprivredi i ribarstvu. Pošto je ispod 10% poljoprivrednog stanovništva, Slano prema tom kriteriju, spada u jače urbanizirana naselja.

Od 601 radna stanovnika u općini 183 rade u mjestu stanovanja i 183 dolaze na rad iz drugim naselja (dnevni migranti).

Domaćinstva

U općini je bilo 772 domaćinstva, a bez poljodjelstva je bilo 337. To ukazuje na nerazvijenost općine i nedovršen proces deagrarizacije.

Prosječan broj članova domaćinstva je bio 3,08.

U Slanom je bilo 173 domaćinstva, 42 su posjedovala poljoprivredna gospodarstva. U njima je živjelo 137 obitelji.

Demografske posljedice u agresijom i ratom zahvaćenim područjima

Zbog posljedica Domovinskog rata, u razdoblju 1991.-1998. i u Slanom se kvare vitalna obilježja i kretanja stanovništva. Veći dio općine Dubrovačko primorje bio je izložen agresiji. Prema službenim podacima iz 1992. godine ukupan broj prognanika iz općine bio je 1431. U istu bivšu općinu izbjeglo je 579 stanovnika, a u drugu bivšu općinu 852.

Uz te nevolje, općinu i Slano zahvatio je 1996. potres, koji je uzrokovao novi val izbjeglištva i privremenog preseljenja stanovništva u neke oblike organiziranog smještaja dok se ne obnovi ono što je oštećeno potresom. Više od 50% objekata u Slanom imalo je oštećenja IV., V. i VI. kategorije.

Nema preciznih podataka pomoću kojih bi se moglo utvrditi današnje brojčano stanje stanovništva (u općini oko 2000 stanovnika). U svakom slučaju može se utvrditi da su većim dijelom nastavljeni neki negativni procesi još većim intenzitetom. Za razdoblje 1990.-1997. u općini je prirodni pad od -20.

1.1.2. Prostorno razvojne značajke

1.1.2.1. Zemljopisna i gospodarska obilježja

Naselje Slano se nalazi u nerazvijenom području Hrvatske čiju prostorno razvojnu strukturu obilježava Dubrovnik, Županijsko središte, s turističkim međunarodnim značenjem, te mreža naselja kao osnova za unapređenje prostorno razvojne strukture policentričnog razvoja. Slano je urbano, općinsko, regionalno središte dominantno turističke fizionomije. Smješteno je u uvali Koločepskog kanala, koju okružuje borova šumica i nekoliko pješčanih žala, što mu daje privlačnost. To je bio poticaj za gradnju hotela (Osmine) i autokampa u sjeverozapadnom dijelu zaljeva. Oko 2 km duga i 1 km široka uvala Slano potopljena je dolina, kojoj se na istočnoj obali nalazi brdo Slano (963 m.n.m.). Dubine u sredini uvale dosežu 49 m. Uza zidanu obalu u luci more je duboko 3,8 m.

Prirodna osnova je oskudna. Malo poljoprivrednog bezvodnog zemljišta ograničavalo je razvitak tradicionalnog poljodjelstva na vinogradarstvo, maslinarstvo, te nešto voćarstvo, povrtlarstvo, ratarstvo i sakupljanje ljekovitog bilja. Ranije je bilo ribarstvo značajna djelatost (tvornica prerade ribe). U novije vrijeme turizam je bio glavni pokretač gospodarstva i najjači utjecajni faktor gospodarenja prostorom (hoteli Admiral s 400 kreveta i Osmine s 300 kreveta). Ljeti ga je posjećivalo 30 do 35 tisuća turista (80-ih godina). Slano je kao glavno središte rada u općini imalo 179 radnih mjesta (1991.g.) od ukupno 366 u općini. Od ukupno 160 (1991.) radno aktivnog stanovništva, 60 je uposlenih u ugostiteljstvu i turizmu. Na nizak stupanj društveno-gospodarske razvijenosti općine, prije rata, ukazuje podatak da je od ukupno 601 zaposlenog radnika koji je te godine živio u općini 317 je bilo dnevnih migranata, a najmanje su 137 radnika odlazila svakodnevno raditi izvan općine.

U okolici Slanog, prije rata isticalo se nekoliko važnijih tvrtki koje su u ratu uništene i ne rade, i to:

- u uvali Bistrina marikultura, odnosno školjarstvo;
- u uvali Doli pogoni za čišćenje, pakiranje i zamrzavanje dagnji te destilerija eteričnih ulja;
- u Banićima peradarska farma;
- u Visočanima kamenolom i prerada kamena;
- u Mravincima kamenolom, prerada kamena i asfaltna baza.

U Slanom je obnovljen i djeluje samo hotel Osmine sa 300 ležaja i dvadesetak uposlenih. Još je registrirano nekoliko manjih tvrtki uslužnog tipa djelatnosti (trgovina, prijevoz, ugostiteljstvo, turizam) te javno poduzeće za obnovu područja Dubrovačkog primorja.

Prema evidentiranoj gospodarskoj aktivnosti, Slano se nije moglo promatrati kao središte gospodarske aktivnosti, centar rada. Međutim, zbog prometnog položaja i ciljanog razvitka gospodarstva na području Općine Dubrovačko primorje ima potrebne preduvjete za prerastanje u središte rada.

Od društvenih djelatnosti u Slanom djeluje općinska uprava (poglavarstvo, vijeće, načelnik, matični ured), policijska postaja i lučka ispostava. Također djeluje dječji vrtić (pri završetku nova zgrada), osnovna škola, zdravstvena stanica s depoom lijekova, poštanski ured, turističko društvo, Dobrovoljno vatrogasno društvo, Rimokatolička župa i župni ured, Franjevački samostan, te Kulturno umjetničko društvo.

Slano kao općinsko središte - lokalno središte, u kategorizaciji središnjih naselja danas ima zadovoljavajući prosjek potreba središnjih funkcija u toj kategoriji.

1.1.2.2. Stanje korištenja i zaštite mora i obale

Razvedenost obalne linije općine Dubrovačko Primorje, između ostalih široko otvorenih uvala čini i duboko uvučena uvala Slano.

Smještena je između rta Gornji i rta Donji. Duboko je uvučena u kopno (1800 m). Na samom ulazu nalaze se dvije veće uvale (Osmine i Pod Luncijatom). Akvatorij je zaštićen od direktnih udara svih vjetrova i valova. Na širem području aktivan je veći broj podzemnih vruća, te je dotok slatkih voda stalan. Podmorje je najčešće pjeskovito sa stijenama u blizini obale. Oaze morske cvjetnice (*Posidonia oceanica*) se izmjenjuju s karakterističnom faunom pjeskovitih supstrata.

Obalu Slanog karakteriziraju šljunčane plaže u kojoj se smjestilo naselje. Kao takve najpogodnije su za rekreaciju i kupanje. Vegetacija se na neizgrađenim dijelovima obale spušta blizu razine mora što ukazuje na dobru zaštićenost i mali utjecaj valova.

Današnje stanje je promjenjeno na način da se dobar dio prirodne obale devastirao nasipavanjem ili izgradnjom mulića i privezišta za brodice lokalnog stanovništvo. Izgrađeno pristanište u dnu uvale, omogućuje uplovljavanje i privez brodova srednje veličine, te služi i kao radna riva za domicilno stanovništvo.

More se koristi prema određenoj namjeni pripadajućeg kopna. Cjelokupna stambena i ostala izgradnja naselja orjentirana je na obalu pa se i kanalizacija ispušta izravno u more. Višegodišnjim praćenjem sanitarne kvalitete mora u uvali Slano pokazano je kako su vrijednosti ispod graničnih za II. kategoriju kakvoće mora (onečišćeno), na što su upućivale pojave zelenih algi.

1.1.2.3. Postojeće korištenje i namjena površina

Kopneni dio obuhvata plana površine je 99,87 ha. Od toga je danas iskorišteno za razne namjene 34,279 ha prostora.

Tabela: iskaz prostornih pokazatelja za postojeću namjenu površina

		POVRŠINA ha	UKUPNO ha	%
STAMBENA NAMJENA	S1	12,494	12,494	36,45
MJEŠOVITA NAMJENA	M1	0,827	2,698	7,87
	M3	1,871		
JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA	D1, D3	0,245	2,345	6,84
	D4	0,445		
	D7	1,504		
	D8	0,151		
GOSPODARSKA NAMJENA	K1	0,19	5,812	16,95
	K3	0,106		
	T1	0,901		
	T3	4,615		
ŠPORTSKO - REKREACIJSKA NAMJENA	R1	0,664	2,874	8,38
	R3	2,21		
JAVNE I VRIJEDNE ZELENE POVRŠINE	Z1	0,245	2,277	6,64
	P2	2,032		
POSEBNA NAMJENA	N	0,632	0,632	1,84
GROBLJE		0,163	0,163	0,48
PROMETNE POVRŠINE	DRŽAVNA CESTA	0,60	4,984	14,55
	CESTE, ULICE	4,00		
	TRGOVI	0,384		
		UKUPNO:	34,279	100

STAMBENA NAMJENA - S

U području obuhvata plana najveći dio (12,5 ha ili 36,4%) izgrađenih površina zauzivaju površine za stambene namjene. Stambene zone su raspršene u cijelom obuhvatu kao manje grupacije građevina.

U općini je bilo (1991.) 722 stana, a u Slanom 321 od čega su 120 (u općini 244) stanovi za odmor, 27 je nenastanjenih i 10 u kojima se isključivo obavlja djelatnost.

Nastanjenih stanova je bilo u Slanom 164, ukupne površine 15 226 m².

Danas je stanje nešto promijenjeno, ali točnih podataka nema. Postoje podaci da je danas, kuća za odmor oko 50, što ne mora značiti da su ostale vikendice postale isključivo stambene građevine. Prosječna veličina stana, u općini je 72,08 m², a u Slanom 92,84 m², iskazana u popisu 1991. Odnosno 1,53 osoba (u općini 2,12 osoba) je dolazilo po stanu i 59,78 m² (u općini 34,01 m²) površine stana po osobi. Ako se isključe vikendice onda se po stanu uzima 3,1 osoba. Ove činjenice su utjecale na gustoće stanovanja, koje su izrazito male.

Najbolji komfor u općini, opremljenost potrebnim komunalnim instalacijama imaju stanovi u Slanom, gdje 160 stanova ima sve instalacije. Prevladavaju stanovi i kuće novije izgradnje. Veliki je broj stanova i kuća bio oštećen u vrijeme rata i u potresu 1996. Obnova i popravljjanje još nije završeno.

Brzi gospodarski razvitak u cijelom priobalnom području, pa i u Slanom dostigao je zavidan standard i kvalitetu življenja na što ukazuju podaci o stambenoj izgradnji (veće stambene površine). Poglavito je to najviše utjecalo na promjenu tradicionalnog obilježja naselja.

Gustoća stanovanja približno, Gst (netto) iznosi 40 st/ha, a bruto gustoća stanovanja Gbst=26,3 st/ha. Gustoća stanovništva u obuhvatu plana je 3,2 st/ha (Gnst), a gradska gustoća je 14,6 st/ha.

Prema načinu gradnje, osim dvije višestambene građevine, sve ostale su obiteljske. Kod jednoobiteljskih i višeobiteljskih građevina zastupljeni su svi tipovi izgradnje (samostojeći, dvojni, nizovi i skupni). Pojedini tip gradnje nigdje posebno nije dominantan, nego su svi međusobno pomiješani. Tipološki su možda posebno interesantni, u odnosu na oblikovanje slike prostora, ljetnikovci s velikim okućnicama - vrtovima.

Općenito, opremljenost stanova komunalnim instalacijama može se definirati kao dobra, jer od 191 stana (1991.g.) sve instalacije ima 160 stanova.

Prema starosti prevladavaju kuće novije izgradnje, posebno one koje su izgrađene zadnjih dvadesetak godina.

Značajan dio stambenih građevina bio je u ratu uništen, a poslije i potresom oštećen.

MJEŠOVITA NAMJENA - M

U zoni koja je označena kao mješovita, pretežno poslovna (M2), u prizemlju objekata su smješteni razni poslovni, uslužni sadržaji (trgovina, ugostiteljstvo i sl.).

Handwritten signature

Dio stambenih građevina namjenjen je za povremeno stanovanje - vikendice (M3). Većih izdvojenih zona vikendica nema, nego su izmješane sa stambenom izgradnjom kao pojedinačne građevine ili manje grupe. Dio stambenih građevina izvorno je bio građen kao vikendice, čemu je i danas namjenjen ali se formalno tretiraju kao stambene.

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA - D

Na javne i društvene namjene otpada 2,3 ha površine, na školu (D4) 0,44 ha, na dječji vrtić (D8) 0,15 ha, a na vjerske sadržaje (D7) 1,5 ha.

Od javnih i upravnih sadržaja, u Slanom djeluje općinska uprava (D1), matični ured, policijska postaja, lučka ispostava. Sektor zdravstva (D3) zastupljen je zdravstvenom stanicom i depoom lijekova. Ti sadržaji su smješteni na prostoru od 0,24 ha.

Od ostalih javnih uslužnih funkcija djeluju još: poštanski ured, turističko društvo, javno poduzeće za obnovu "Dubrovačko primorje" i dobrovoljno društvo žena.

Osnovnu školu pohađa oko 80 učenika iz Slanog i ostalih, bližih naselja. U osam učionica smješteno je osam razreda. Predškolska ustanova tj. dječji vrtić sa jaslicama je u izgradnji i biti će uređen za dvije jedinice (mlađa i starija grupa).

Od kulturnih sadržaja, postojalo je kino na otvorenom prostoru, prije rata.

Od vjerskih sadržaja (D7) znatnu površinu zauzima Franjevački samostan sa crkvom sv. Jeronima. U blizini je smještena i župna crkva sv. Vlahe. U Grgurićima je crkva sv. Roka, a u Koceljevićima su ostaci crkve sv. Ursule.

GOSPODARSKA NAMJENA

Pored površina namjenjenih za stanovanje, značajnija površina (0,9 ha) je gospodarska (T1) hotel Admiral - porušen, čija je obnova započeta.

U Slanom su evidentirane samo dvije izdvojene lokacije sa ugostiteljskim sadržajima (K1). Za kampove (T3) se, prije rata, koristilo 4,6 ha prostora na sedam lokacija. Niti jedan prostor nije imao potrebnu opremu ili prateće sadržaje.

Od komunalno servisnih (K3) sadržaja u fazi izgradnje je prostor za Dobrovoljno vatrogasno društvo na površini od 0,1 ha, smješteno u Radovčićima na samoj magistrali.

Dio obale uvale Slano koristi se kao operativna obala luke (L1) - privezište, dužine 202 m, a na nekoliko mjesta izgrađena su privezišta za manja plovila domaćeg stanovništva.

ŠPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA - R

Športsko rekreacijske površine zauzimaju 2,87 ha, od čega (R1) sportski tereni (igralište za nogomet i tenis) 0,66 ha a ostalo su (R3) kupališne površine (bez ikakve posebne opreme). Športski tereni pripadaju hotelu Admiral, tj. služe gostima hotela. Pošto je hotel u ratu pretrpio znatna oštećenja, te je porušen, sportski tereni su u javnoj upotrebi. Niti jedno kupalište nije opremljeno pratećim sadržajima, a koristi se praktički cijela obala uvale Slano.

JAVNE ZELENE POVRŠINE - Z1

U najjužem centru naselja uređen je mali javni park (Z1) površine 0,16 ha. Uz hotel Admiral na jugoistočnoj strani nalaze se manje zelene površine, kao i uz trg ispred Grgurića.

VRIJEDNO OBRADIVO TLO - P2

Na većini slobodnih, negrađenih površina tlo se obrađuje. To su često samo vrtovi i okućnice s vinovom lozom, južnim kulturama, maslinama. U sklopu povijesne jezgre naselja (Knežev dvor - Franjevački samostan - crkva sv. Vlaha) posebno se izdvaju površine pod maslinama.

POSEBNA NAMJENA - N

Prostor bivšeg odmarališta, u blizini groblja danas je u funkciji posebne namjene (ispostava pogranične policije).

POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA - IS

Najvećim dijelom područje obuhvata plana definirano je državnom cestom D-8 (jadranska cesta). Unutar građevinskog područja naselja, na prostor državne ceste D-8 otpada površina oko 2 ha. U Slano se ulazi na dva mjesta, na razmaku cca 1100 m. Kod sjevernog ulaza smješteno je izmaknuto autobusno stajalište.

GROBLJE

Groblje "Slanica" je smješteno na južnoj strani obuhvata plana, 800 m od centra prema Banji. Područje groblja zauzima površinu 0,25 ha sa grobnicama i grobljanskom crkvom Svih svetih. U posljednjih dvadeset godina u njega je izvršeno 154 ukopa, najvećim dijelom u postojeće grobnice. Prostora za nova grobna mjesta više nema. Nevažeci PUP predvidio je zatvaranje groblja i otvaranje novog na novoj lokaciji, između Grgurića i magistrale.

1.1.3. Infrastrukturna opremljenost

Cestovni promet

Oko cijelog naselja Slano (područja obuhvata plana) proteže se državna cesta D-8 (Jadranska turistička cesta), te ga manjim dijelom u sjevernom dijelu, presjeca. Sjeverno od Slanog, izvan područja obuhvata plana prolazi županijska cesta Ž - 6228, G.P. "Duži" (Granica Republike Bosne i Hercegovine) - Slano - Trsteno, dužine 40,1 km. Ova cesta je danas povezana na 2 lokacije s D-8 (Jadranskom cestom) kod samog mjesta Slano. Od županijske ceste Ž 6228 odvaja se županijska cesta Ž 6232 Slano (Ž 6228) - Granica R BiH, u blizini mjesta Slano. Od županijske ceste Ž 6228, a južno od mjesta Slano (cca 2,0 km) odvaja se od D-8 (Jadranska cesta) nerazvrstana cesta D8 - Grbljava - Majkovi - Ž 6228 (ova cesta je ranije bila svrstana u lokalne ceste L 38887).

Na taj je način Slano optimalno prometno spojeno s područjem općine, Dubrovnikom i ostalim dijelovima države, kao i susjednom državom. Uz pravilno održavanje i rekonstrukciju naročito županijske ceste (u ratu oštećena) prometni sustav u potpunosti zadovoljava sve potrebe općine. Sve navedene prometnice imaju asfaltni kolnik. Pristup u naselje je direktno sa državne ceste i to iz dva smijera - sjeverozapad (prema Osminama) i sjever (u centar). Sami spojevi državne ceste (D-8) nisu tehnički ispravno riješeni, pa je odvijanje prometa u tranzitu i ciljanog prometa za naselje u konfliktu. Razmak pristupnih spojeva s državne ceste, za Slano je cca 1100 m što je dovoljan razmak za postojanje dva križanja.

Na mjestu sjevernog ulaza, na državnoj cesti uređeno je izmaknuto autobusno stajalište.

U općini je registrirano 664 automobila krajem veljače 2000.g., pa je stupanj motorizacije (cca 2000 stanovnika) 3,17 st/PA.

Prometna mreža središta naselja praktički se svodi na jednu glavnu prometnicu koja je položena uz samu obalu (Grgurići - Obala Ohmučevića - Trg Ruđera Boškovića - Obala Stjepana Radića - Slanica - Banja) te nekoliko manjih, okomitih na nju (Uz Mrče - Koceljevići, Glavica, Trg Slanskih pomoraca - Uz dvor, Put jasenova). Sjevernim dijelom Grgurića proteže se spoj D- 8 i hotela Osmine. Poprečni profili kao i ostale karakteristike navedenih prometnica, najvećim dijelom ne mogu se ocjeniti kao zadovoljavajuće.

U Slanom nema posebno uređenih javnih parkirališta, već se za to koriste sve slobodne površine (obala, trgovi).

U naselju se posebno izdvajaju tri trga: Trg Ruđera Boškovića - ispred općine (presjeca ga glavna mjesna prometnica i ujedno služi kao parkiralište; Trg Slanskih pomoraca - ispred Franjevačkog samostana i crkve te trg u Grgurićima. Dimenzijom i oblikom su međusobno posve različiti. Buduće rješenje uređenja, svakog pojedinačno treba sadržavati povjesno kulturnu valorizaciju i prometnu valorizaciju. Oba aspekta kroz rješenje treba maksimalno uskladiti.

Pomorski promet

Luka Slano lokalnog je značenja (prema "Naredbi o razvrstavanju luka otvorenih za javni promet na području Dubrovačko-neretvanske županije"). Operativna obala luke ukupne je dužine 202 metra, od čega je na 105 metara osiguran gaz 3,6 m, na 50 metara osiguran je gaz 1,5 m. Ostali dio operativne obale u dužini od 47 metara otpada na molo Hotela "Admiral" koji s vanjske strane ima osiguran gaz od 2,5 m a s nutarnje od 2,3 m. U potresu 1996. obala je dosta oštećena (pukotine širine desetak centimetara odvajaju rub rive) i hitno je potrebna sanacija da ne dođe do urušavanja.

Iz luke ne postoji niti jedna redovita brodska linija već se operativna obala koristi za privez jahti, kočarica i svih drugih plovila koja se mogu naći u ovom akvatoriju, pošto je vrlo dobro zaštićena i sigurna od svih vjetrova.

U naselju je trenutno registrirano 50 plovila koji se privezuju na divlje izgrađenim molićima, praktički duž cijele obale.

Vodoopskrba

Područje hidrogeološki pripada slijevu izvora i vrulja na potezu Doli - Banići - Slano. U ovoj zoni istječu ogromne količine vode koje se akumuliraju u prostranom karbonatnom - krškom podzemlju ili poniru u Popovom polju. Intenzivno tektonski poremećeni i okršeni karbonatni kompleks zaleđa uz jake poprečne i dijagonalne rasjede uvjetovao je razvitak povlaštenih puteva podzemnih voda prema moru. Istjecanje se odvija u obalnoj zoni, na kontaktu s nisko položenim nepropusnim flisnim naslagama.

Naselje Slano priključeno je na vodoopskrbni sustav Slano koji donekle zadovoljava opskrbu naselja. Sustav se temelji na crpljenju podzemne vode na kaptaži "Nereze". Kapacitet izvora je smanjen (zatrpani bunari, zaslanjenje) i procjenjuje se na 10 l/s. Crpna postaja kapaciteta 30 l/s, kod zahvata, puni za opskrbu Slanog vodospremnik "Osmine", kote dna 58,0 m.n.m., zapremine 400 m³. Uz vodospremnik izgrađena je crpna postaja za tlačanje vode u vodospremnik visoke zone u Osminama s koje se gravitacijskim cjevovodom opskrbljuju Slađenovići, Kručica i Banići. Dio naselja na istočnoj strani uvale Slano opskrbljuje se u zimskom razdoblju s izvora Usječnik.

Postojeću mrežu u obuhvatu UPU-a Slano čine profili od \varnothing 50 mm do \varnothing 250 mm i samo u dijelu područja zatvara prsten.

Odvodnja otpadnih voda

Područje naselja Slano ima djelomično izgrađen kanalizacijski sustav koji svojom lošom funkcionalnošću ugrožava osjetljivu uvalu u kojoj su smještene sva gravitirajuća naselja kanalizacijskog sustava.

Osim hotelskih građevina, kanalizacija stambenih i ostalih građevina evakuira se ili u podzemlje ili najkraćim putem prema moru te ispušta kratkim ispustima u priobalno more bez ikakvog prethodnog pročišćavanja.

Prikupljene otpadne vode hotela "Admiral" i okolnih stambenih građevina, tlačnim se kolektorom (dužine 2000m) velikog poprečnog presjeka (\varnothing 300 mm), i dvije crpne stanice priključuju na odvodni sustav hotela Osmine (na crpnoj stanici C.S."2").

Hotel "Osmine" ima izgrađenu razdjelnu kanalizaciju s tim da se fekalne otpadne vode odvede kanalizacijskim cjevovodom \varnothing 600 mm kroz tunel (dužine 360 m) od hotela, pa sve do ispusta u more na vanjskoj strani poluotoka Osmine. "Prehodni" (mehanički) stupanj pročišćavanja kanalizacije prije ispusta u more - Koločepski kanal, sastojao se od taložnice izgrađene ispred južnog portala tunela na strmim obroncima prema moru. Postojeći ispust fekalnih i malog dijela oborinskih voda je izvan funkcije (oštećen). Također je oštećen i hidrotehnički tunel. U vrijeme izgradnje sustav je bio primjeren tadašnjim zakonskim propisima, te je potencirao daljnju izgradnju kanalizacijskog sustava naselja Slano.

U naselju ne postoji sekundarna kanalizacija, osim priključka svega nekoliko kuća uz crpnu stanicu C.S."1" i dijela obalnog cjevovoda \varnothing 250 mm (duljine 500 m) na sjevernoj strani uvale s priključkom na C.S."2", te Grgurići s izgrađenih cca 200 m kanalizacije (obalni gravitacijski cjevovod) koji je neupotrebljiv jer se još nije uklopio u zajednički odvodni sustav.

Ostala područja rješavaju odvodnju na neodgovarajući način putem propusnih sabirnih jama.

Kod sadašnje "optimalne" ljetne popunjenosti turističkih objekata ukupno hidrauličko opterećenje otpadnim vodama je oko 1.000 m³/dan (5.000 ES).

Elektroopskrba

Područje općine Dubrovačko primorje i naselja Slano snabdjeva se električnom energijom iz HE "Dubrovnik", preko TS "Slano" 35/10 kV max. insatlirane snage 2X4MVA. Iz ove stanice se napaja elektroenergetska cjelina Slano te ostala naselja i dva naselja u R BiH. Stanica je interpolirana u 35 kV vezi između prenosnih pojnih točaka 110/35 Ston i Komolac. Naselje je priključeno 10 kV kabelskom vezom (Grgurići - Osmine, "Tornjić" i Slano Centar). TS Mrče i Banja spojene su dalekovodnom 10 kV vezom na TS Admiral i Slano Centar.

U području obuhvata UPU-a Slano sada postoji pet TS 10/0,4kV (Grgurići, Mrče, Admiral, Slano naselje i Banja). TS "Admiral" i "Mrče" su kapaciteta do 630 kVA, a ostale do 400 kVA. Većinom su kabelskog tipa ili će se u takve preurediti. Dio naselja iznad magistrale predviđen je da se napaja iz TS Kovačev Brijeg kapaciteta do 250 kVA.

Prema izgrađenom i planiranom razvoju primarna elektroenergetska srednjenaponska mreža Slanog je takova da osigurava dvostrano napajanje svih distributivnih TS, a jedina iznimka je hotel Osmine koji se napaja radijalno.

Nakon završetka izgradnje kabelske SN mreže demontiraju se zračni vodovi 10 kV Slano-Grgurići i Slano-Banja. Također se demontira zračni vod 10 kV Slano-Majkovi, jer je u međuvremenu izgrađen novi zračni vod na čelično rešetkastim stupovima.

U pogledu niskonaponske mreže planovi razvoja uključuju kabliranje svih dijelova NNM kroz kabelsku kanalizaciju zajedno sa SN kabelima i poprečnim povezivanjima, za nove planske zone potpuno kabliranje, za postojeće potrošače postepeno kabliranje mreže van glavnih trasa, a gdje to još nije izvedeno, zračna veza s golim vodičima se zamjenjuje zračnim samonosivim kabelskim snopovima ("Elkaleks"). Obavezna je izvedba svih novih priključaka potrošača bez obzira na kategoriju potrošnje, kabelska izvedba s mjernim priključnim ormarićem ugrađenim van objekta na lako dostupnom mjestu za kontrolu i očitavanje brojila el. energije odnosno mjernih garnitura.

Pošta i telekomunikacije

U naselju Slano postojeći je poštanski ured u postojećoj mreži poštanskog sustava veza na području Dubrovačko-Neretvanske Županije. Poštanski promet se obavlja preko poštanskog centra Dubrovnik i jedinice poštanske mreže u Slanom.

TKC Dubrovnik pokriva područje u telekomunikacijskom smislu a u Slanom radi ATC Slano (komutacijski čvor - telefonska centrala). Smještena je u objekt koji zadovoljava potrebe i u vlasništvu je HT-a. Centrala Slano izgrađena je u najsuvremenijoj digitalnoj tehnici (DIGIT. AXE-10 RSS), kapaciteta 518 priključaka, a iskorištenosti 351 priključak (podaci od rujna 1997.). Podržava sve zahtjeve iz područja telekomunikacijskih usluga i ima mogućnost povećanja kapaciteta. Svjetlovodnim kabelom povezana je s Dubrovnikom. Mjesna telefonska mreža izvedena je kao podzemna i zračna.

Područje je pokriveno sistemom mobilne telefonije CRONET-GSM (098) i MOBITEL-nmt (099).

Područje naselja pokriveno je objektom pretvarača "Slano".

Koridor mikrovalnih veza HRT-a prolazi rubnim odnosno morskim područjem.

Handwritten signature: H. Hrvatin

1.1.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti

Slano je bilo nastanjeno u pretpovijesti (ostaci kastelijera i gomile).

Prvi poznati stanovnici šireg područja bili su Iliri, plemena Plereja i Ardijejaca. O Ilirskoj nazočnosti ima arheoloških ostataka, gradina, gomila (tumula) i sličnih tvorevina u širem području današnjeg Dubrovačkog primorja.

Godine 167. prije Krista čitav prostor od današnje Albanije do lijeve obale Neretve dolazi pod rimsku vlast. Pod njom će ostati do druge polovice 5. stoljeća poslije Krista, blizu 700 godina. Rimljani su ostavili kamenih spomenika, natpisa i fragmenata u Slanom i drugim primorskim lokalitetima, npr. u Smokovljanima.

U antici na brdu Gradini bio je rimski kastrum. U rimskom razdoblju osniva se kršćanska zajednica općina među prvima u Dalmaciji. Iz 5. st. su sačuvana četiri starokršćanska sarkofaga (danas pred franjevačkom crkvom). Slano je bilo važna rimska luka povezana preko Zavale na imperijalnu prometnicu Narona - Epidaur.

Kada su se Slaveni i Hrvati doselili u 7. stoljeću, područje Dubrovačkog primorja uklapa se u političko-teritorijalnu oblast Zahumlja, a na zemljopisnom području Crvene Hrvatske. U crkvenom pogledu područje je pod stonskom biskupijom. Zahumlje sa Stonom i Pelješcem pružalo se između Neretvanske oblasti na zapadu i travunjske na istoku s granicom kod Dubrovnika, zapravo Zatona i Osojnika. Ispočetka Zahumlje je samostalno. U 10. stoljeću pridruženo je Hrvatskoj, u 11. stoljeću potpada pod Duklju, kasnije pod Rašku, ali ostaje posebna politička cjeliina. Dubrovčanima i bosanskim banovima smetalo je Zahumlje kao zemljopisno politička zajednica. Kad su se gospodari Zahumlja, braća Branivojevići, godine 1326. htjeli potpuno osamostaliti, dubrovačka vlada i bosanski ban Stjepan Kotromanić, zarate na njih i unište ih. Tada 1333. godine podijele Zahumlje, Dubrovčani prisvoje čitav poluotok Pelješac sa solanom u Stonu, a Bosna primorski kraj od Neretve do Dubrovačkih granica. Tako je nastala zahumska oblast. Od njenog sjevernog dijela kasnije se u 15. stoljeću formirala Hercegovina. Cijelo današnje Dubrovačko primorje pripalo je bosanskoj vlasti. Bosna je izbila na more i postala susjed Dubrovčanima. To je pridonijelo njenom otvaranju prema svijetu i poboljšanju trgovačkih veza s Dubrovnikom.

Stjecanjem Pelješca Dubrovnik je osigurao svoje pomorske rute uz Mljetski, Korčulanski i Neretvanski kanal. Preuredio je solanu u Stonu, koja će tijekom idućih stoljeća biti jedno od glavnih proizvodnih i rentabilnih poduzeća Republike. Izgradilo je novi današnji Ston i Mali Ston.

Unatoč teritorijalnim i strategijsko-pomorskim prednostima koje su Dubrovčani tada dobili, nisu bili u cjelosti zadovoljni. Posjed na Pelješcu bio je kopnenim putem prekinut bosanskom vlašću od Neuma do Zatona, to jest na Primorju. Bojali su se da se Bosanci čvrsto usidre na tom pojasu i počnu prijetiti dubrovačkoj kopnenoj i pomorskoj sigurnosti, da sagrade nepoželjne luke i ometaju promet Koločepskim i Stonskim kanalom. Turci su već u drugoj polovici 14. stoljeća ozbiljno prijetili i nadirali prema bosanskoj i dubrovačkoj granici. Ako bi izbili na Primorje između Stona i Dubrovnika, presjekli bi mogućnost kopnene veze Dubrovnika sa Stonom, ugrožavali proizvodnju i prodaju soli, postavljali carinske barijere i slično. To je Dubrovčane ponukalo da uz posredovanje ugarsko-hrvatskih kraljeva i moćnog velikaša Hrvoja Vukčića Hrvatinića pregovaraju s bosanskim kraljem Ostojom. Dali su mu kuću u gradu vrijednu 1.500 dukata i primili ga među svoje građane.

Zauzvrat kralj Ostoja im je poveljom od 15. siječnja 1399. ustupio sve zemlje od Kurila (Petrova sela) do Stona, odnosno do Neuma. Dubrovčani su nagradili i velikaše Hrvoja Vukčića i Radića Stankovića. Dubrovačka je vlast čitavo Primorje organizirala u posebnu upravnu jedinicu, kneževinu sa kneževim sjedištem u Slanom. Od tada se ta kneževina zove Terre Nove ili Slansko primorje ili Dubrovačko primorje. Podijeljena je na zemljišne dijelove, na 29 decena. Vlasteli je ustupljeno 83% obradive zemlje, a pučanima 17%. Izdvojen je teren za kneževu sjedište u Slanom i za 15 crkava koje su se tada našle na tom području.

Benediktinski samostan Sv. Marije/Sv. Benedikta na otoku Lokrumu posjedovao je imovinu (kuće) u Slanom. To proizlazi iz rukopisa Registro nel quale si contegono tutte le annue rendite e pesi del monistero e badia di Santa Maria e San Benedetto dell'Isola di Lacroma kojeg je sačinio 1783. Giuseppe Spinola. Rukopis daje popis samostanskih posjeda. Popis daje važne elemente za proučavanje dubrovačke demografije. Iz popisa proizlazi da je samostan u posjedu imao između ostalog čestice i zgrade u Slanom. Ako je seljak pored zemlje koju je obrađivao i od nje živio, stanovao u samostanskoj kući i iskorištavao okućnicu površine jednog solda, zlatice zemlje (to je 1.680 m² površine) za svoju korist, zvao se kmet (contadino). Radi posjedovanja kuće i okućnice obavljao je još i osobnu službu. Ona se sastojala u tome da je kmet bio na raspolaganju gospodaru (u ovom slučaju opatu) 90 dana godišnje, kao i svi dubrovački kmetovi, uz stanovitu naknadu. Neki su kmetovi tu obvezu iskupljivali novcem, kao npr. u Slanom. Upravitelj G. Spinola sažeo je prihode i rashode i izrazio ih u dukatima. Tako je Slano davalo prihod samostanu od 25 dukata i 32 groša. Iz toga proizlazi da je Slano davalo značajan prihod samostanu (slično kao Zaton, Rijeka dubrovačka; manje nego Šumet i Šipan; ali više nego Brgat, Župa, Gruž, Lopud, Dubrovnik, ili Cavtat).

Jedina zemljopisna karta Dubrovačke Republike domaćeg podrijetla sačuvana je u Povijesnom arhivu u Dubrovniku. Nju je 1746. darovao svećenik Miho Pešić svećeničkom udruženju Sv. Petra u Dubrovniku. Na karti su označena pojedina upravna područja, tako Knežija Primorje overo Contea di Slano sa toponimima: Imotiza (Imotica), Topolo, Stedrica (Štedrica), Smokougliani (Smokovljani), Lisaz (Lisac), Cepicuchia (Čepikuće), Mihogl Kars (Miholjkrst), Podimoc (Podimoč), Mali Vos (Mali Voz), Cuti (Kuti), Dolli (Doli), Valla di Slano (Slanski zaljev), Slano, Magliovi (Majkovi), Ridgiza (Ridica), Mravignaz (Mravinjac), Barsecine (Brsečine), Merceuo (Mrčevo), Cliscevo (Kliševo), Canosa (Trsteno), Val di Noce (Orašac), Valla di Malfi (Zatonski zaljev), Malfi (Zaton), Vala di Bistrina (Uvala Bistrina).

Za slanskog kneza sagradili su Dubrovčani knežev dvor, tamnice i stup sramote ("informacijski centar"). Dvor je pregrađen u 19. stoljeću a u ratu teško oštećen. Gradnja franjevačkog samostana počinje 1399. uz koji braća Gradići podižu crkvu sv. Jeronima 1420. godine. Obnovljena je 80-ih godina i teško oštećena u domovinskom ratu. Sadašnja franjevačka crkva sagrađena je u 16. stoljeću. Poznata obitelj kapetana i pomoraca, Ohmučević (nastariji poznati prijepis Gundulićeva Osmana) je iz Slanog, imala je ljetnikovac u blizini kneževa dvora. Župna crkva sv. Vlaha iz 1407. pregrađena je u vrijeme baroka.

U Grgurićima je zavjetna crkva sv. Roka sa zanimljivom kamenom posvetom na hrvatskom jeziku iz 1650. nakon velike kuge. U Grgurićima je i ljetnikovac Grgurići.

Na groblju je grobljanska crkva.

U blizini Koceljevića nalaze se ostaci crkve sv. Ursule.

Naselje u cjelini predstavljaju grupe i nizovi stambenih i gospodarskih objekata koji su inkorporirani u osnovnu jezgru definiranu urbanističkim potezom - trg (more), glavna ulica, Knežev dvor, Franjevački samostan. Prema podacima iz Prostornog plana naselje je valorizirano s višom ambijentalnom vrijednosti.

Grgurići - tip ruralnog naselja - zbijena grupacija stambenih i gospodarskih objekata. Datira iz doba Dubrovačke republike.

Arheološke zone i spomenici : zona oko Franjevačkog samostana - kasnoantički kompleks s krstionicom.

1.1.5. Obveze iz planova šireg područja (obuhvat, broj stanovnika i stanova, gustoća stanovanja i izgrađenosti)

Prostorni plan uređenja općine Dubrovačko primorje, kao plan šireg područja nije izrađen. Tako ne postoje, preciznije utvrđene obveze koje bi se odnosile na prostor naselja Slano. Obveze koje bi mogle proizaći iz Županijskog plana (dovršen je nacrt prijedloga plana) mogle bi se očekivati u području smještaja nekih funkcija koje bi doprinjele decentralizaciji prostora, odnosno smanjenju pritiska na grad Dubrovnik (stanovanje).

Zbog toga je nešto detaljnije izvršena analiza dokumentacije prostornog uređenja koja je u prethodnom periodu od 25. godina utjecala na prostor naselja Slano. Većina je tih planova van snage. Izradom Prostornog plana općine moguće je da će se utvrditi izvjesne korekcije obaveza, pa će biti potrebno izvršiti usklađivanje plana s istima.

1. PROSTORNI PLAN OPĆINE DUBROVNIK

(Zavod za prostorno planiranje i urbanizam Zajednice općina Osijek, Sužbeni glasnik općine Dubrovnik, br. 12/86; 10/87; 3/89 i 8/91),

Koncepcija plana temelji se na disperzivnom razvitku područja, decentralizacijom pojedinih funkcija, te razvitkom manjih naselja sve u cilju zaustavljanja daljnjeg naseljavanja Grada Dubrovnika.

Razvitak područja bazira se na Jadranskoj okosnici s intenzivnim razvitkom Konavala i Dubrovačkog primorja, te Pelješkoj okosnici, povezivanjem s Mljetom i Elafitima. Glavni pokretač razvitka je turizam s planiranim turističkim zonama pretežno uz obalu i ukupno 80.000 turističkih kreveta u 2000. godini.

Policentričan razvitak planira se sustavom naselja, gdje je Slano jedno od područnih središta gospodarskog i društvenog razvitka koje bi zadovoljilo osnovne potrebe stanovništva, za 600 stanovnika 2000. godine.

2. REGIONALNI PROSTORNI PLAN JUŽNOG JADRANA

Plan je bio izrađen 1968. godine, s 1990. kao godinom vremenskog horizonta. Danas više nije na snazi.

Za naselje Slano predviđao je rast na 2000 stanovnika kao centra zone namijenjena isključivo turističkoj namjeni. Plan je imao izrazitu tendenciju urbanizacije, tj. 80% stanovništva je trebalo živjeti u gradskim naseljima.

3. PROVEDBENI URBANISTIČKI PLAN "SLANO"

Plan je bio izrađen 1979. godine i danas nije više na snazi.

Baziran je na Regionalnom planu Južnog jadrana. Predvidio je urbanizaciju cijelog Slanskog zaljeva obuhvaćajući osim Slanog i zatečene ruralne aglomeracije (Grgurići, Koceljevići, itd.).

Predviđao je novu prometnu mrežu naselja u cilju realizacije većih hotelskih kapaciteta, 2 hotela (500 + 600 ležaja, visine P+1 do P+3) i marine sa 150 vezova i kopnenim sadržajima. Ulaz u Slano (spoj na Jadransku magistralu) planiran je sa dva denivelirana čvora: Grgurići i u blizini ulaza u centar. Postojeći ulaz u centar, planiran je da se alternativno rekonstruira (izgradnja prometnih traka za lijeve skretače te posebnih traka za desno odvajanje). Predvidio je izgradnju oko 350 novih stambenih obiteljskih objekata (slobodnostojeći ili dvojni, visine P+1), nekoliko višestambenih za 500 - 600 obitelji (P+1 do P+3) sa centralnim sadržajima u prizemlju, izgradnju nove škole s pratećim sportskim sadržajima. Zatečeni objekti i stare seoske aglomeracije bili su predviđeni za rekonstrukciju. Od svega ovoga realiziran je mali dio, niti desetina, samo neki stambeni obiteljski objekti.

4. OSNOVE KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA RATOM ZAHVAĆENE OPĆINE DUBROVNIK

Osnova korištenja i zaštite prostora izrađena je 1993. godine.

Podaci za općinu Dubrovačko primorje i općinsko središte Slano davani su po naseljima unutar podataka za Grad Dubrovnik u vidu prikaza stanja u prostoru s naročitim naglaskom na posljedice ratnog razaranja. Slano je bilo jedno od naselja koje je pretrpjelo najveća ratna razaranja, i to kao spomenička cjelina. Unutar budućeg prostornog ustroja sustava naselja, Slano je dobivalo status naselja koje pripada gravitacijskom području Dubrovnika s rangom lokalnog središta. Predviđeno je da u sklopu procesa obnove i razvitka posjeduje sljedeće funkcije centraliteta: sjedište mjesne samouprave, policijska ispostava, župno sjedište, predškolska ustanova, matična škola, zdravstvena stanica, ljekarna, društveni dom, biblioteka, kulturne djelatnosti u turizmu, sportski sadržaji, objekti izuzetne, povremene, dnevne kupovine. Ostala naselja Primorja osim onih od Zatona prema jugu ulaze u gravitacijsko područje Slanoga.

5. PROSTORNI PROGRAM OBNOVE I RAZVITKA OPĆINE DUBROVAČKO PRIMORJE

Dokument je izrađen 1998. godine.

Cilj ovog dokumenta bilo je utvrđivanje programske osnove za Prostorni plan općine Dubrovačko primorje, sagledavajući nastale promjene i okolnosti izazvane ratnim razaranjem i djelovanjem potresa, ocjena dosadašnjeg razvitka gospodarstva, kretanja stanovništva, te naznaka mogućnosti i pravaca budućeg razvoja.

U okviru iznijetih demografskih prognoza godine 2015. Slano ima uvjete za rast broja stanovnika i moglo bi imati do 1.200 stanovnika. Naselje je gradskog karaktera, općinsko središte, s funkcijama stanovanja i turizma, uslugama općinskog i graničnog značenja. U njemu se može očekivati jača stambena i druga izgradanja.

6. PROSTORNI PLAN (BIVŠE) OPĆINE DUBROVNIK, IZMJENE I DOPUNE ZA PODRUČJE OPĆINE DUBROVAČKO PRIMORJE

Plan je izrađen 1998. godine i usvojen 2000. (Službeni glasnik Dubrovačko-Neretvanske županije br. 7/00).

Izmjene i dopune se odnose na Odredbe za provođenje, grafički prikaz - Plan namjena površina i Granice građevinskih područja.

Odredbama za provođenje, za naselje Slano predviđena je izrada Urbanističkog plana uređenja (čl. 139.), a idejna rješenja za lokacijsku dozvolu za objekte u građevinskom području Banje, Slađenića i dr. (čl. 136.).

Površina građevinskog područja za Slano smanjena je sa 187,3 ha na 111,4 ha.

7. PROSTORNI PLAN DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE (NACRT PRIJEDLOGA)

Plan je stavljen na javnu raspravu, u srpnju 2000. godine. Uvidom u plan uskladila su se planska rješenja UPU-a Slano. Od bitnih elemenata koje PPŽ definira, a odnose se na naselje Slano, je cestovno prometno rješenje Županije. Polazišta UPU-a Slano u dijelu cestovnog rješenja, utemeljena su na pretpostavkama izgradnje cestovne mreže višeg ranga (brza cesta, autocesta) koja na najkvalitetniji mogući način rješava prometnu izoliranost cijelog područja i otvara perspektive razvoja istog.

1.1.6. OCJENA MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE TE PROSTORNE POKAZATELJE

Demografske značajke

Općina Dubrovačko primorje je rijetko naseljeno područje, najslabije naseljeno u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Broj stanovnika se smanjio sa 2.378, po popisu iz 1991. na oko 2.000 prema procjeni iz 1997. godine. Prema tome prosječna gustoća naseljenosti općine iznosila je 12 stanovnika na km² 1991. godine, da bi 1997. pala na svega oko 10 st/km². Nešto je veća bila u priobalnim naseljima, i to u naselju Slano, koje je imalo najviše, 42 st/km².

Općina je imala najviše stanovnika 1900. godine (5.271), a najmanje 1991. godine (2.378). Stanovništva je prepolovljeno u 90-godišnjem razdoblju. Osim iseljavanja posljednjih 100 godina, u posljednjih 30 godina prisutan je prirodni pad stanovništva (više umire nego se rađa). Čitav je splet okolnosti uzrok takvom demografskom stanju, a to su npr.: prirodno-geografske, gospodarske, političke, prometne i druge. Doseljavanje stanovništva (200) zabilježeno je u posljednjem međupopisnom razdoblju 1981-1991., više nego u prethodnih

20 godina, odnosno još više nego u ranijim razdobljima. To znači da je razvitkom turizma započelo oživljavanje ovog kraja. Jedino je do pozitivnih demografskih kretanja došlo u lokalnom i turističkom središtu Slano. Više od polovice stanovnika je doseljeno, te 1991. Slano dostiže svoj najveći broj (512). Razvoj turizma i drugih uslužnih funkcija te omogućen viši standard i bolja kvaliteta života bile su stvarne pretpostavke za njegovu privlačnost. Posječna veličina domaćinstva na području općine je 3,08 člana. Svega 14,3% stanovništva je živjelo isključivo od poljodjelstva. Velika je zaposlenost bila u tercijarnim djelatnostima (42%), među kojima posebno odskaače ugostiteljstvo i turizam i to je naročito izraženo kod aktivnog stanovništvo Slanog.

Na obilježja stanovništva i demografske tijekove djeluju biološki, društveno-gospodarski, kulturno-obrazovni, zdravstveno-socijalni, psihološki, politički, etički i drugi čimbenici. Samo njihovim pozitivnim mijenjanjem i djelovanjem moguće je zaustaviti negativne demografske tijekove i ostvariti pozitivne promjene i rezultate u razvitku stanovništva u uvjetima njegovog sve većeg starenja i pored zajedničkog djelovanja svih relevantnih čimbenika. Ako se osiguraju pozitivni potrebni uvjeti, moguće je dugoročno očekivati privlačenje i useljavanje novog stanovništva, kako bi se zadržao postojeći broj, odnosno moguće i povećao do godine 2015. do najviše 2500 stanovnika u općini. To podrazunjeva zadržati postojeće i privući novo stanovništvo u ovaj prostor, odnosno zahtjeva i predviđa godišnje povećanje za oko 30 mladih stanovnika uz postepeno zaustavljanje prirodnog pada stanovništva.

Naselje *Slano* ima pozitivne demografske prilike, obilježja i tijekove s djelomično pozitivnim dinamičnom i vitalnim obilježjima te s nešto višim obrazovnim stupnjem i razvijenom društveno-gospodarskom strukturom. Međutim, unutar Dubrovačko-neretvanske županije spada među slabije demografski valorizirana gradska i općinska središta što je odraz izrazite gospodarske nerazvijenosti cjelokupnog područja dubrovačkog primorja. Štete od rata i potresa nisu u potpunosti otklonjene pa se nije vratilo niti sve stanovništvo. Stvarni broj stanovnika, u ovom momentu, naselja Slanog procjenjuje se na 600 stanovnika.

Gospodarske mogućnosti i ograničenja razvoja

Postorni pokazatelji ukazuju na potencijalne mogućnosti naselja Slano, naročito u cilju razvoja turističkih kapaciteta. Tako je dobar dio prostora, bio planiran za gospodarske namjene, tipa hotel velikih kapaciteta i marina, sportsko rekreativne i stambene namjene (obiteljska izgradnja i višestambena). Do realizacije istih nije došlo, pa je prostor ostao neizgrađen - sačuvan, ponegdje korišten za autokampove.

Planirane funkcije naselja Slano su: stambena i turistička funkcija, te sve uslužne funkcije općinskog značaja i granična funkcija.

U gospodarskom pogledu situaciju karakteriziraju neobnovljeni objekti (hotel Admiral sl.), neprestrukturirane tvrtke.

Ratne posljedice će se dugo osjećati kao ograničavajući faktor razvoja.

Ograničenjem se u izvjesnom smislu može smatrati i nedostatna razvijenost usluga i servisa koje se neposredno vežu na ukupnost životnog standarda, a naročito imajući u vidu ulogu Slanog kao općinskog središta i žarišta razvoja cijele općine.

Pojavom turističkog trenda poljoprivreda i ribarstvo su postale sporedne gospodarske

Handwritten signature: Furman

djelatnosti, pa je svega 14,3% stanovništva 1991. živjelo od poljoprivrede. U samom naselju se dobar dio kvalitetnijeg zemljišta obrađuje (vrtovi, okućnice s vinovom lozom, povrće, voće, masline). Ribarstvo ima sličan značaj kao i poljoprivreda.

U infrastrukturnom smislu najveći problem predstavlja nerješena odvodnja. Iako se u akvatoriju općine ne javljaju veća onečišćenja, nerješena odvodnja otpadnih voda mogla bi biti ograničavajući čimbenik razvitka gospodarstva na ovom području. Zagađenja mora su vezana za uvalu Slano u ljetnom razdoblju.

Vodoopskrba zadovoljava samo sadašnje potrebe i s nepokrivenim je vršnim opterećenjima i neosiguranim tlakom u vodovodnoj mreži. Povratak turizma na ovo područje, te obnova i razvitak gospodarstva nisu mogući bez izgradnje vodoopskrbnih sustava.

Prometnice su većim dijelom substandardne, naročito spoj s Jadranskom cestom. Potrebno je kvalitetno rješenje dva postojeća spoja (zapadni i centralni odvojak) s Jadranskom magistralom ("Pravilnik o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu" NN br.73/98).

Telefonska mreža pokriva područje i kapacitetom sadrži rezerve za budući razvoj naselja. Elektroopskrba pokriva područje u smislu trenutnih potreba.

Prostorne mogućnosti i ograničenja razvoja

Unutar utvrđene granice obuhvata plana, tj. građevinskog područja centralnog dijela naselja, površine kopna od 113,11 ha, postoji ukupna rezerva neizgrađenog prostora od 78,83 ha.

Planom je predviđeno da se oko 61 ha ili 54% površine može koristiti za razvoj i uređenje naselja a da se pri tome ne naruše prirodne i povjesno kulturne kvalitete naselja. To je povećanje za oko 27 ha. Ostali prostor čini prirodni i kultivirani krajolik bez mogućnosti gradnje.

Ako se od te površine izdvoje zone određene za javne i društvene namjene, gospodarske, sportsko rekreacijske, javne zelene površine, groblje, za stambenu izgradnju je predviđeno dodatnih 11,8 ha. Uz vrlo malu netto gustoću prosječno 40 st/ha ta površina bila bi dovoljna za 472 nova stanovnika.

Povećanjem prosječne gustoće na 60 st/ha, za istu površinu dobivamo prostor za 708 novih stanovnika (npr. na parceli od 300 m² živi 1,8 osoba).

Prema tome ukupna dimenzija urbanog područja naselja ima dovoljno prostora za dugoročno sagledavanje potreba razvoja pa je potreban selektivan izbor zona buduće izgradnje uz zadržavanje većih površina za postplansko razdoblje i očuvanje površina za druge namjene (zelenilo).

Naselje se nalazi na prostoru značajnih potencijala u turizmu pa se usko obalno područje smatra posebno vrijednim dijelom okoline. U tom smislu daljnja urbanizacija mora računati na očuvanje tih površina kao i na način korištenja.

Struktura naselja prožeta je sa dosta mikro zona zelenila, a i okolina ne oskudjeva s većim masama zelenila.

Problem voda - more, može se sagledati kroz potrebu racionalnog i pažljivog korištenja tog resursa, zbog specifičnog oblika prostora - duboka uska uvala.

Područje je pod utjecajem visoke seizmičke aktivnosti (VIII stupanj MCS), što predstavlja ograničavajući faktor u razvoju nekih djelatnosti, te s izraženim rasjedima u prostoru Slano-

Zavala. Detaljna seizmička mikrorajonalizacija ustanoviti će kojim dijelovima naselja i okolice odgovara jače ili slabije izražen učinak djelovanja seizmičkih sila u odnosu na osnovni stupanj seizmičnosti.

Značajnijih reljefnih ograničenja nema obzirom na relativno ravan karakter terena.

Može se zaključiti da, s navedenih aspekata, određena ograničenja proizlaze iz opredjeljenja prema korištenju prostora i prirodnih pogodnosti u odnosu na urbanizaciju i širenje naselja.

U slučaju intenzivnije urbanizacije nerješena vodoopskrba bi mogla biti ograničavajući čimbenik.

Najveći ograničavajući faktor je nerješena odvodnja fekalnih voda koje onečišćavaju more, pa taj problem postaje prioritet za rješavanje.

2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog uređenja općinskog značaja

Naselje Slano je općinsko središte općine Dubrovačko primorje. Kao takvo treba prihvatiti sve uslužne funkcije općinskog značaja. Iste doprinose jačanju tipa naselja gradskog karaktera. Sva ostala naselja općine su orijentirana na Slano što s nivoa prometnog povezivanja, već dosta dobro funkcioniра. Neophodno je dalje jačati centralitet naselja u odnosu na ostala naselja u općini, njegov utjecaj na okolinu, te stvaranje ambijenta. Tu se podrazumjeva stvaranje naselja, turistički primamljivog, ali i za život atraktivnog prostora, koji bi u prvoj fazi bilo pokretač cjelokupne dinamike gospodarskog rasta općine. Funkcionalna struktura treba biti skladna, tako da izvan turističke sezone naselje ne opusti. Prema općim kriterijima značaja i vrednovanja tipa naselja, Slano se ubraja u manja naselja do 2000 stanovnika, čiji razvoj treba naročito poticati da postane nositelj svekolikog razvitka svog gravitacijskog područja. To opredjeljenje je na tragu ravnomjernijeg regionalnog - policentričnog razvoja područja Županije.

2.1.1. Demografski razvoj

Naselje ima zadovoljavajuće demografske prilike, pa se može očekivati rast broja stanovnika. Takva ocjena (III kategorija naselja) znači da usprkos nešto slabijoj ocjeni gotovo svih demografskih obilježja i pokazatelja, ali ako se gledaju u cjelini još uvijek ima pozitivnu demografsku priliku i pokazuje pozitivnu demografsku sliku. Općina Dubrovačko Primorje spada u skupinu izoliranih, nerazvijenih općina u županiji, s najtežim odnosno nepovoljnim demografskim prilikama. Opću negativnu demografsku sliku općine nije moglo popraviti ni lokalno središte s pozitivnim demografskim obilježjima. Njegova gospodarska snaga je bila nedovoljna da bitno utječe na bolje demografske prilike u ostalim naseljima.

Temeljem općih demografskih i sinteznih pokazatelja iz više odvojenih istraživanja, Slanom, u mreži središnjih naselja županije, pripada mjesto među malim lokalnim središtima - inicijalno razvojno središte.

U okviru iznijetih demografskih prognoza godine 2015. Slano ima uvjete za rast broja stanovnika i moglo bi imati do 1.200 stanovnika.

2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture

Osnovnom namjenom prostora određuju se i osiguravaju prostori, površine za daljnji razvoj stanovništva, naselja, gospodarskih djelatnosti, infrastrukturnih sustava, tako da se očuvaju prirodne datosti. Ključnu ulogu s gledišta korištenja prostora imaju gospodarske i stambene namjene.

GOSPODARSKA NAMJENA

Osnovne djelatnosti naselja su turizam i upravne funkcije, a sporedne su ribarstvo i poljoprivreda.

Oblici turističke izgradnje trebaju u organizacijskom i oblikovnom smislu proizaći iz opredjeljenja prema tržištu ili opredjeljenja za određenog potrošača, ili zacrtanoj ideologiji odmora. Današnji trend (izuzevši period rata) turizma karakteriziran je velikim brojem i veoma širokom socijalnom strukturom (potrošačkom moći), dakle masovnim turizmom. Hotel kao klasični turistički objekt prerasta ili u hotelsko naselje, turistički kompleks - hotelski grad, turističko selo. Dakle niz novih organizacionih formi prilagođenih velikom broju konzumenata. Takav turistički ansambl ponovio je samo grad i pružio "urbani stil" korištenja slobodnog vremena, te na taj način turistu nije ponudio novi kvalitet odmora, psihičkog a ne samo fizičkog. Naselje Slano raspolaže obnovljenim hotelom (Osmine) s 300 ležaja, te planovima obnove hotela (Admiral) sa 400 ležaja. Daljnje povećanje smještajnih kapaciteta u uvali Slano dalje bi pogoršalo još do danas nerješeni negativan utjecaj na okoliš za postojeće kapacitete (kanalizacija i sl.). Tom broju treba dodati još pedesetak kuća za odmor koje ujedno mogu biti i turistički objekti. Interes za održavanje i zaštitu okoliša nije u interesu samog okoliša nego da se isti ekonomski valorizira kroz turizam i eksploatira. Uz boravišno kupališni i izletnički turizam i prihvatljive oblike masovnog turizma koji će u budućnosti imati značajnu ulogu u gospodarskoj strukturi razvijati će se u većoj mjeri i novi oblici turizma - nautički, sportsko-rekreacijski, ekološki, te razni oblici kulturnog turizma. Pored dva hotela velikog kapaciteta, moguće je očekivati i intencije za gradnju manjih (obiteljskih) hotela. Izgradnja kuća za odmor mogla bi poprimiti oblike tipa ljetnikovca. Sportsko-rekreativni sadržaji u cilju razvoja tog oblika turizma ujedno bi trebali doprinjeti i kvaliteti življenja stanovnika Slanog i okolnih naselja. Nautički turizam treba sagledavati na način da se kvalitetno oblikuju i urede privezišta, kako za domaće stanovništvo tako i za goste.

Za poslovne sadržaje potrebno je osigurati prostor (uslužni, trgovački i sl.).

STAMBENA NAMJENA

Stambena izgradnja potpuno zadovoljava postojeći broj stanovnika, u kvantitativnom smislu. Prateći sadržaji samo u dijelu zadovoljavaju (škola i vrtić u izgradnji). Otvoreni prostori sa sportskim sadržajima, dječjim igralištima, te uslužni sadržaji ne zadovoljavaju standarde pa ih treba dopuniti.

Za pretpostavljeno povećanje broja stanovnika, do 1200 (2015. godine) potrebno je osigurati površine za stambenu izgradnju sa svim pratećim sadržajima. Nove površine treba osigurati na način da se najracionalnije iskoristi postojeća infrastruktura, zaokruže već započete cjeline (interpolacije) a da se pri tome ne poremete ambijentalne vrijednosti naselja.

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA

Za javne i društvene namjene potrebno je osigurati prostor za njihovo proširenje.

JAVNE ZELENE POVRŠINE

Oskudne javne zelene površine također je potrebno povećati.

GROBLJE

Prostor za groblje treba povećati, pošto su postojeće mogućnosti iscrpljene.

2.1.3. Prometna i komunalna infrastruktura

Cilj prostornog razvitka Slanog obuhvaća aspekt poboljšavanja infrastrukturne opremljenosti naselja.

Cestovni promet

Poboljšanje prometne povezanosti Županije sa širim okruženjem primarni je zadatak u rješavanju prometne izoliranosti koja pogađa ove područje i cijelu Dalmaciju. Položaj Slanog u svim opcijama i rješenjima je da se kvalitetno priključi na prometnice višeg ranga (brza cesta, autocesta). U međuvremenu, postojeće spojeve naselja na državnu cestu treba ispravno tehnički riješiti na način koji će u tom momentu uvjetovati prometno opterećenje i zakonska regulativa.

Pomorski promet

Oštećenja operativne obale u luci potrebno je hitno sanirati u cilju korištenja kao luke lokalnog značaja. Potrebno je i uređenje obalnog pojasa južno od postojeće stare operativne obele u cilju poboljšanja uvjeta priveza plovila.

Telekomunikacije

Stanje se može ocjeniti zadovoljavajućim i posebnih ciljeva u tom području nema. Dalje se očekuje da se slijede svi novi trendovi i dostignuća.

Elektroopskrba

Stanje se može ocjeniti zadovoljavajućim i u pogledu kapaciteta postojećih TS i planova razvoja kabliranja svih dijelova NNM.

Vodopskrba

Osiguranje jednolične vodopskrbe cijelog područja, uređenje kaptaže "Nereze" i izgradnja nove vodospreme "Barbijići". U slučaju nepovoljnih rezultata za dodatno kapacitiranje crpilišta "Nereze" vodovodni sustav Slano treba dopuniti iz Regionalnog vodovodnog sustava zapadnog područja Dubrovnika.

Odvodnja otpadnih voda

Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih sistema odvodnje otpadnih voda, s pročištačem, potrebna je za cijelo područje uvale Slano. Zbog karakteristike uvale Slano kao "osjetljivog područja" namijenjenog za sport, rekreaciju i turizam, stupanj pročišćavanja na uređaju i dužina ispusta ovisiti će o oceanografskim ispitivanjima i zahtjevanoj kakvoći mora za kupanje u skladu s važećim standardima.

2.1.4. Očuvanje prostornih posebnosti naselja

Ambijent i fenomen prostora Slanog kao datost (šire gledano - Dubrovačkog primorja) jesu osnovni nosioci turističke ponude. Međutim, sami po sebi, bez nadogradnje tj opreme prostora ne mogu zadovoljiti sve prostorne funkcije turizma. Interes za održavanje i zaštitu okoliša nije u interesu samog okoliša nego da se isti ekonomski valorizira kroz turizam i eksploatira.

Stoga se Planom nastoji ostvariti zadovoljavajući odnos izgrađenih i neizgrađenih površina, te omogućiti postojanje cjelovite i povezane mreže prirodnih i neizgrađenih zelenih površina. Prostor Slanog planira se uređivati na način da se njime racionalno gospodari, te da se kod svakog zahvata u prostoru štiti okoliš i čuva biološka raznolikost za sadašnje i buduće generacije. Uz to se mora voditi računa o kakvoći života stanovnika.

2.2. Ciljevi prostornog uređenja naselja

Pri definiranju ciljeva daljnjeg razvitka Slanog važne su općenite tendencije urbanog razvitka, te posebni razvojni interesi Dubrovačkog primorja. Pri tome su se primjenili odgovarajući prostorni, ekološki i demografsko-socijalni kriteriji vrednovanja urbanog razvitka. Slano se nalazi, po strukturi i funkcionalnim obilježjima u fazi prevladavanja razvojnog praga naselja gradskog karaktera.

Izradi plana prišlo se na temelju:

- Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru na području općine Dubrovačko primorje
- informacija o stanju u prostoru,
- dokumenata o stanju prostornih planova za područje općine,
- ocjene rezultata postignutih primjenom PUP-a iz 1976. godine

Izrada novog planskog dokumenta ima osnovni zadatak redefinirati globalne odnose prostornog sustava korištenja i funkcija. Urbanu strukturu naselja obilježava pretežno niska izgradnja, razvedena na mreži prometnica nižeg ranga s jedva prepoznatljivim dominantnim pravcima - okosnicama izuzev uz rub mora i rubno položenom državnom cestom. Stare povijesne cjeline: urbani potez uz hotel Admiral i oko franjevačkog samostana, te Grgurići ostale su na neki način izdvojene u odnosu na izgradnju posljednjeg perioda. U centralnom dijelu naselja znatne su neizgrađene površine. Izgradnja je raspršena po većem dijelu uvale. Dobar doprinos takvoj slici naselja dao je PUP koji je predvidio izgradnju dvaju hotela znatnijih kapaciteta i višestambenih objekata za novouposlene djelatnike. Kako do realizacije nije došlo prostor je ostao neizgrađen.

Opće obilježje modela je uz razvedenost i fragmentarnost, izrazitost i dominacija hotelskih sadržaja s koncentracijom radnih mjesta i usmjerenja najvažnijih intervencija u komunalnu infrastrukturu. Druga važna odrednica je državna cesta koja okružuje cijelo područje i istočno odvaja dio građevinskog područja, čini ga zonom izvan užeg urbanog sustava. Sljedeća bitna odrednica je znatnim dijelom sačuvano prirodno okruženje - duboka uvala mora.

Za naselje Slano primarni je cilj RACIONALNIM PLANIRANJEM omogućiti smještanje novih sadržaja, a da se ne naruši postojeće stanje u prostoru. Naročito strogo treba ograničiti zauzimanje neposredne obale, posebno na krajobrazno osjetljivim lokacijama (rtovi, slikovite uvale,...).

Drugi cilj je da se kroz VALORIZACIJU NASLJEDA (prirodnog i kulturno-povijesnog) stvore nove vrijednosti, uvažavajući suvremene svjetske trendove i spoznaje u zaštiti kulturne i prirodne baštine, a u funkciji gospodarskog napretka.

Atraktivne lokacije potrebno je ZAŠTITITI od loše arhitektonske kvalitete.

Definirati i unaprijediti elemente koji jačaju ulogu Slanog kao CENTRA općine.

Povećati KVALITETU življenja u naselju (udio u broju stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih funkcija kako bi se utjecalo na demografska kretanja).

Poboljšati KOMUNALNI standard u cilju povećanja kvalitete života i očuvanja okoliša.

Povećati PRIVLAČNOST naselja kao turističke destinacije.

Obnova u ratu oštećene kanalizacije, te izgradnja glavnog obalnog kolektora i kanalizacijske mreže, te izgradnja uređaja za pročišćavanje u cilju je ZAŠTITE MORA u uvali Slano.

2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Planom je osigurano racionalno korištenje i zaštita prostora sljedećim mjerama:

- namjenom prostora i očuvanjem zelenih površina unutar građevinskog područja, uređenih novih javnih zelenih površina za sport i rekreaciju;
- mjerama zaštite prostora zaštićenih kulturnih dobara i prirodnih prostora.

Planom je prihvaćena činjenica da su za Slano očekivani povoljni demografski pokazatelji, bez obzira da li će se to dešavati i na štetu ostalih naselja u općini. Pretpostavljeno je povećanje broja stanovnika, s 512 (1991.g.) na 1200 (2015.g.). Sadašnja gustoća stanovanja (Gst netto = 40 st/ha) bi se u buduću, zadržala na istom ili neznatno povećala (48 st/ha). Isto bi se odnosilo i brutto gustoću stanovanja, koja bi se s sadašnjih 26,3 st/ha mogla povećati na 30 st/ha, da se što racionalnije koristi prostor i infrastruktura.

Novoplanirano korištenje prostora za naselje Slano, iskazano brojčanim prostornim pokazateljima za gustoće stanovanja (Gst, Gust) i gustoću stanovništva iznosi:

Gst (netto) = 45 st/ha

Gust (ukupno netto) = 39,6 st/ha

Gbst (brutto) = 27,5 st/ha

Gnst = 10,5 st/ha

Formiranost, struktura izgradnje treba slijediti matricu, relativno kompaktnu u centralnom području i "rahlu" prema rubnim područjima (velike okućnice - vrtovi).

U koncepciji daljnjeg zauzimanja površina za novu izgradnju, potrebno je uzeti u obzir odgovarajuće kriterije a posebno prilikom utvrđivanja prioriteta:

- mogućnost komunalne opreme na osnovu izvedene i započete infrastrukture,
- ekološki kriterij povoljnosti lokacije,
- funkcionalne povoljnosti lokacije (veze i odnosi),
- iskoristivosti uloženi sredstava u elemente urbanog sustava.

Racionalno korištenje prostora moguće je postići detaljnom valorizacijom fizičko funkcionalnih struktura u okviru dvogodišnjih Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru.

Dominirajuća individualna stambena izgradnja zahtjeva nove površine, ali će se to osigurati zaokruženjem postojećih zona i proširenjem na one dijelove građevinskog područja koji su povezani svim elementima na čvrstu urbanu strukturu.

Trase infrastrukture usmjerava se u zajedničke koridore, pažljivo položene u prirodno osjetljivim područjima.

Temeljno polazište plana je, da se sačuva kulturna baština od daljnjeg propadanja i devastacije, a oštećena da se hitno sanira i integrira u ukupnu sliku funkcioniranja naselja. Izgradnjom kanalizacionog sustava za otpadne vode uvale Slano, u prvoj etapi, prišlo bi se

sanaciji tlačnog kolektora i crpnih postaja te izgradnji uređaja za pročišćavanje (poluotok Donji rt) i polaganje morskog ispusta. Istovremeno bi se trebala graditi i sekundarna kanalizaciona mreža. U drugoj fazi bi se obalni kolektor proširio i na istočnu stranu uvale do predjela Banja. Na taj način bi se adekvatno zaštitilo more od zagađenja.

U cilju očuvanja najužeg obalnog pojasa i njegova višenamjenskog javnog korištenja, nova izgradnja se locira na prostorima udaljenim od obale.

Planom je predviđeno, najvećim dijelom korištenje obalnog pojasa i mora u rekreativne svrhe (kupališta i sl.) te uređenje na nekoliko mjesta zona manjih privezišta.

2.2.2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Uređenje naselja Slano osniva se na programu reurbanizacije, revitalizacije i infrastrukturne rekonstrukcije.

Planom se prvenstveno osigurava prostor za novu stambenu izgradnju te različite sadržaje društvene i javne namjene.

Kako u fizičkom smislu naselje obilježavaju njegovi neizgrađeni javni prostori, plan afirmira cjeli niz neizgrađenih prostora u cilju unapređivanja prirodnih obilježja prostornog okruženja. Znatan prostor osiguran je za različite sportske i rekreacijske sadržaje.

U zonama centra naselja osigurava se prostor za izgradnju poslovnih sadržaja. Obnova i rekonstrukcija povijesnih građevina i sklopova (ratom i potresom oštećenih) primarni je zadatak unapređenja uređenja naselja.

Pod infrastrukturnom rekonstrukcijom podrazumjeva se da se i tehnička i društvena infrastruktura naselja, u svim elementima življenja podigne na nivo građanskog načina života. Odnosno, da Slano bude naselje s privlačnim i prihvatljivim okvirom za život.

Planom je predviđeno opremanje područja naselja Slano sljedećom prometnom i komunalnom infrastrukturom:

- prometne površine (javne ceste, ulice, biciklističke staze, pješački trgovi, pješačke staze, autobusno stajalište i parkirališta);
- pomorski promet;
- mreža telekomunikacija;
- elektroopskrba;
- vodoopskrba;
- odvodnja.

Područjem plana prolazi državna cesta. Postojeće priključke naselja treba unaprijediti, tj tehnički ispravno riješiti. Planom treba osigurati zaštitni zeleni pojas oko državne ceste.

Ulice u naselju moraju imati najmanju širinu 5,5 m (za dvije vozne trake), odnosno 3,5 m (za jednu voznu traku). Treba osigurati neposredan priključak građevinskih čestica na sustav javnih površina.

Prometnica položena duž obale (Obala Ohmučevića) trebala bi postati primarno pješačka, iznimno kolna za priključak građevinskih čestica za koje ne postoji druga mogućnost. Trgovi, uz crkvu i ispred općine i u Grgurićima, trebaju se urediti kao pretežito pješačke površine. Sve prometne površine trebaju biti izvedene bez arhitektonskih barijera tako da na njima nema zapreka za kretanje niti jedne kategorije stanovništva.

Smještaj potrebnog broja parkirališnih mjesta treba osigurati na građevnoj čestici ili u sklopu zelenog pojasa ispred, na javnoj površini uz suglasnost općine. Uz veće javne sadržaje, odnosno u centralnom području naselja treba osigurati javna parkirališta. Autobusna stajališta treba kvalitetno održavati.

Planom je predviđeno uređenje obalnog pojasa južno od postojeće stare operative obale u cilju poboljšanja uvjeta priveza plovila, te kvalitetno uređenje ostalih zona privezišta za plovila lokalnog stanovništva i turista.

Planom nije predviđeno povećanje kapaciteta telekomunikacijske mreže, jer u postojećoj postoje znatne rezerve, za prvu fazu realizacije plana. Moguće je povećanje kapaciteta shodno daljnjim potrebama. Sve mjesne telekomunikacijske veze trebaju se polagati u koridorima postojećih odnosno planiranih prometnica.

Planom treba predvidjeti daljni razvoj elektroenergetske mreže 35 kV i 20 kV. Postojeća i planirana mreža treba biti kabelaška. Daljnje širenje odvijati će se sukladno potrebama konzuma.

Potrebno je proširenje vodovodne mreže u cilju jednolične opskrbe cijelog područja.

Postojeći sustav odvodnje potrebno je sanirati i dograditi u cilju cjelovitog rješenja odvodnje naselja sa uređajem za pročišćavanje voda.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Program gradnje i uređenja prostora

Osnovna načela od kojih plan polazi u programu gradnje i uređenja prostora su: predviđeni optimalni urbanistički razvitak, društveno pravedno korištenje tla, te harmonizacija privatnog i javnog interesa, osiguran okoliš dostojan čovjeka i razvoj prirodne životne osnove.

Planom je predviđeno proširenje prostora za razvoj i uređenje naselja i to u zoni definiranoj kao građevinsko područje naselja osim za prostor proširenja groblja koje je smešteno na samom rubu istog i širi se izvan njega.

Danas je, prema procjeni izvršenoj u analizi korištenja prostora, zauzeto 34 ha površine. Za daljni razvoj i uređenje naselja predviđeno je još oko 30,4 ha. Ukupno je, za razvoj i uređenje naselja planirano koristiti 64,4 ha zemljišta ili 64,5% površine kopnenog dijela obuhvata plana.

Koncepcija razvoja i uređenja naselja determinirana je načelom da se postojeće izgrađene strukture na neki način dopune potrebnim sadržajima za predviđeni rast stanovništva, uz maksimalno uvažavanje prirodnog i kulturnog nasljeđa sa što većim stupnjem zaštite istog. To znači da zaštita postaje središnje mjesto planiranja, odnosno temeljno mjesto ukupne razvojne strategije kao turističkog produkta.

Nova prometna mreža naselja omogućuje pristup motornim vozilima svim dijelovima građevinskog područja, a vezano na nju i priključenje na objekte i uređaje komunalne infrastrukture, što sveukupno vodi općoj dobrobiti stanovništva. Problem priključaka postojećih građevina sa sjeverne strane Jadranske magistrale (Barbijići, Radovčići, Podstranje, Kule) riješen je postojećim priključcima tog prostora. Sve te priključke potrebno je zadržati uz korekcije tehničkih elemenata prema važećim propisima.

Planom su predviđene značajne javne zelene površine. Pored postojećih stambenih površina planirane su i nove, a sve bi trebale zadovoljiti zahtjeve za zdravim stambenim prostorom s mogućnošću uređenja manjih radnih prostora. Za zadovoljenje socijalnih i kulturnih potreba obitelji predviđene su površine za gradnju novih prostora koji sada nedostaju. Također je znatan dio novoplaniranih površina za korištenje namjenjen sportu, slobodnom vremenu i odmoru. Postojeći dijelovi naselja predviđeni su za održavanje i manje sanacije uključujući i manje dogradnje.

3.2. Osnovna namjena prostora

Čitav prostor je namjenjen ostvarivanju zadovoljenja osnovnih potreba naselja čija osnovna funkcija je da pored stanovanja zadovolji turističke programe kao i zadaće općinskog središta. U tom smislu došlo je do podjele na osnovne namjene prostora.

STAMBENA NAMJENA - S

Područja stambene namjene su prostori na kojima se postojeće i planirane građevine stambene, a mogući su i poslovni sadržaji koji ne smetaju stanovanju. To su razni uslužni sadržaji (obrti, osobne usluge, uredi, trgovine, manji ugostiteljsko turistički sadržaji). Građevine tipa pansioni, prenoćišta i sl. ne mogu biti veći od 400 m² BRP. Zone stambene namjene mogu sadržavati sekundarno (vikendice) stanovanje. Moguća je gradnja manjih komunalnih građevina i ulica. Isključuje se gradnja proizvodnih građevina, skladišta, nečistih servisa te sadržaja koji s bukom i mirisom ometaju stanovanje.

Ukupna površina za stambene namjene iznosi 30,29 ha, a definirana je porastom broja stanovnika i načinom izgradnje. Tako, od ukupne površine za razvoj i uređenje naselja, najveći dio (47,1 %) otpada na stambene namjene. Pretežiti dio, postojećih a uz njih i novoplaniranih površina za stanovanje, smješten je na zapadnom dijelu naselja (Grgurići, Koceljevići) i čini dvije veće cjeline međusobno odvojene većom javnom zonom zelenila. Treća grupacija stanovanja locirana je oko sadašnjeg glavnog ulaza u naselje sa magistrale (Barbijići, Radovići, Podstranje, Glavica). Tu se radi o gotovo u cijelosti postojećim cjelinama s mogućnošću manjih interpolacija i proširenja.

Planirana je izgradnja jednoobiteljskih ili višeebiteljskih građevina. U novim zonama moguća je mješovita struktura različitih veličina i vrsta stanova za razne skupine stanovništva i vrste kućanstva.

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA - D

Pod građevinama javne i društvene namjene podrazumjevaju se sljedeće građevine:

- upravne D1
- zdravstvene D3
- predškolske D8
- školske D4
- kulturne D6
- vjerske D7

Mogu se graditi u zonama javne i društvene namjene te zonama mješovite namjene.

U svim građevinama javne i društvene namjene mogu se graditi i prostori za sadržaje što upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja u tim građevinama.

Javne i društvene namjene zadržavaju se na istim prostorima (npr. škola) uz potrebne dopune i proširenja ili je moguća izgradnja novih (škole) u mješovitoj zoni M2 (Polje). Moguća je interpolacija pojedinačnih sadržaja u zone definirane kao mješovite ili zonu sporta i rekreacije - sportski sadržaji (i za školsku namjenu).

Pored postojećih sadržaja predviđen je razvoj ostalih sadržaja, potrebnih stanovništvu općine, turistima i tranzitnim putnicima i dr. Tako bi npr. budući centar za kulturu mogao imati polivalentnu dvoranu (kino), knjižnicu, čitaonicu, prostor za kulturno-umjetnička društva, galeriju, muzej i sl. sadržaje.

Dio javnih sadržaja, pretežito kulturnog karaktera mogao bi se inkorporirati u građevno tkivo Knežava dvora a da se pri tome ne naruši njegovo povjesno značenje i arhitektonske vrijednosti. Na taj način bi se ojačalo značenje i uloga povijesnog središta Slanog u ukupnom funkcioniranju naselja.

MJEŠOVITA NAMJENA - M2

Područja mješovite, pretežito poslovne namjene su prostori u kojima postojeće i planirane građevine sadržavaju poslovne i stambene sadržaje, ali prevladava poslovna namjena.

U najužem kontaktu sa zonom javnih sadržaja s obje strane, planirane su dvije veće (4,79 ha) zone mješovitih poslovno stambenih namjena. U njima bi se trebali, pošto su najvećim dijelom neizgrađene, pažljivo isplanirati svi potrebni sadržaji za potpuno kvalitetno funkcioniranje Slanog kao općinskog središta s izraženom turističkom funkcijom.

Pored funkcije stanovanja, zone mješovite namjene trebaju razvijati funkcije središta društvenog i kulturnog života i centra opskrbe stanovništva robama i uslugama. To znači da treba nastojati postići što je moguće raznolikije korištenje tog područja. U njemu se trebaju nalaziti objekti za trgovinu, ugostiteljstvo i usluge, uslužne radionice koje ne proizvode buku, te institucije javne uprave, kulture i obrazovanja koje još nedostaju Slanom. Ujednačena struktura korištenje, u koju spada i stanovanje treba doprinijeti javnom životu izvan radnog vremena. Postojeće stambene funkcije u tim zonama trebaju se zadržati, poboljšati i eventualno izgraditi tamo gdje je to moguće.

Povijesnu cjelinu treba sačuvati u svom jedinstvenom obliku.

Postojeće vikendice nisu posebno izdvojene u zone nego su sadržane u stambenim i mješovitim zonama. Težnja je da se u sklopu stambenih zona realiziraju stambeni objekti, a ne vikendice.

GOSPODARSKA NAMJENA

U Urbanističkom planu uređenja određene su kao zone gospodarske namjene:

- poslovna, pretežno uslužna K1
- poslovna, komunalno servisna K3
- ugostiteljsko turistička T
 - hotel T1
 - turističko naselje T2
 - kamp T3
- turistička - luka posebne namjene
 - privezište L1

Na ova se područja mogu smjestiti gospodarski sadržaji koji su obzirni prema okolišu. Pri planiranju i projektiranju trebaju se osigurati propisane mjere zaštite okoliša. Najmanje 20% građevinske čestice treba biti uređeno kao prirodni teren, nepodrumljen i bez parkiranja, uređen kao cjelovito zelenilo.

Poslovna - pretežno uslužna namjena - K1

To su građevine uslužne namjene tipa trgovački, poslovni, ugostiteljski i sl.

Poslovna - komunalno servisna namjena - K3

To su građevine koje služe komunalnim namjenama naselja, tipa vatrogasni dom i sl.

Ugostiteljsko turistička namjena - T

Gospodarsku osnovu naselja pored upravnih funkcija općine, čini turizam. Cijeli prostor naselja podređen je toj gospodarskoj funkciji. Pojedini sadržaji su smješteni na za to izdvojenim zonama.

Od gospodarskih, izdvojenih sadržaja, osim postojećeg hotela Admiral (1,1 ha), smještenog u samom centru naselja, planom su predviđene tri zone za autokamp (2,0 ha), jedna za turističko naselje (0,44 ha) i dvije zone za razne ugostiteljsko turističke sadržaje (1,27 ha). Kampovi imaju posebne zahtjeve u odnosu na prostor, prvenstveno u odnosu na ozelenjavanje.

Turistička namjena - luka posebne namjene - privezišta - L1

Na četiri lokacije predviđeno je uređenje privezišta za plovila s tim da je jedno, kod hotela ima viši nivo (operativna obala luke), a ostala su predviđena više za zadovoljenje potreba turista i domaćeg stanovništva.

SPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA - R

Sportsko rekreacijska namjena sadrži površine za sport i rekreaciju koje se uređuju na određenim prostorima.

Ovisno o položaju u naselju i vrsti sporta i rekreacije ove se površine dijele na one na kojima je moguća gradnja (oznaka R1) i na one na kojima je moguće samo uređenje otvorenih igrališta (oznake R2) i kupališta (oznake R3).

Sport - R1

Na ovom prostoru mogu se graditi sportske dvorane i stadioni i drugi zatvoreni i otvoreni natjecateljski sportski objekti, sa ili bez gledališta, te drugi prostori što upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja na tim površinama i objektima. Ukupna maksimalna površina drugih prostora koji upotpunjuju osnovnu namjenu iznosi 30% ukupno izgrađene površine na čestici. Minimalno 30% površine čestice mora biti uređena cjelovita zelena površina (prirodno tlo).

Planom je predviđena izdvojena, veća (1,85 ha) sportska zona, u području Lovće luke.

Rekreacija - R2

Na ovim se prostorima mogu uređivati samo otvorena igrališta bez gledališta te manji izgrađeni prostori za sadržaje što upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti (garderobe, sanitarije, manji ugostiteljski sadržaji), BRP 12 m².

Uz površine za rekreaciju uz hotel Admiral, te one planirane u sklopu javnog zelenila, zahvaljujući vrlo povoljnoj klimi tokom cijele godine, mogla bi se i na taj način kompletirati turistička ponuda Slanog.

Kupališta - R3

Na ovim se prostorima mogu uređivati samo otvoreni rekreacijski sadržaji te - kupališta. Najveći dio užeg obalnog pojasa i mora, predviđen je za rekreaciju - kupalište. Pri uređenju treba sačuvati prirodne karakteristike obale.

JAVNE ZELENE POVRŠINE

Javni park - Z1

Park je javni neizgrađeni prostor oblikovan planski raspoređenom vegetacijom i sadržajima u urbanim sredinama, namjenjen šetnji i odmoru građana. Tipološki oblik parka određuje način i nivo opremljenosti sadržajima, a prirodne karakteristike prostora određuju funkcionalni oblik.

Pored postojećih, planom je predviđeno uređenje novih, znatno većih zona javnog zelenila i to ispred Župne crkve i prema Grgurićima. Uređenje obadviju novih zona, trebalo bi se bazirati na zatečenom prirodnom resursu. Park prema Grgurićima treba sadržavati i manje površine za rekreaciju.

ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE

Zaštitne zelene površine oblikovane su sljedom potrebe zaštite okoliša (erozija, zaštita od buke i druge tampon zone).

Uz magistralu, državnu cestu (D-8) predviđen je zaštitni zeleni pojas.

POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA - IS

Površine infrastrukturnih sustava su površine na kojima se omogućuje gradnja komunalnih objekata i uređaja i objekata infrastrukture na posebnim prostorima i građevinskim česticama. To su površine za: uređaje kanalizacije, trafostanice i druge komunalne i slične objekte.

Osim navedenog to su i linijske i površinske infrastrukturne građevine prometa kao: autobusna stajališta, parkirališta, javne garaže i sl.

Koridor državne ceste (D-8) u sjeveroistočnom dijelu naselja presjeca područje obuhvata plana i samu urbanu jezgru naselja. Da bi se Slano kvalitetnije spojilo na državnu cestu (D-8) i da bi se promet na njoj odvijao nesmetano, predviđena je modernizacija postojećeg spoja (ulaz u centar) prema važećem Pravilniku. Kada dođe do znatnog povećanja prometa (preko 7000 vozila PGDP) u sjevernom dijelu (Kovačev brijeg) treba izvesti spoj u dvije razine. Ovaj spoj će ubuduće biti i glavna veza Slanog na novu brzu cestu Opuzen-Dubrovnik u prometnom čvoru "Slano". Ulaz u centar Slanog se tehnički modernizira (treća traka), a spoj prema Grgurićima i hotelu Osmine ostaje u funkciji do izgradnje čvora na Kovačevu brijegu.

GROBLJE

Planom je predviđeno zadržavanje u funkciji postojećeg groblja "Slanica" i njegovo proširenje. Tako bi se za duži period zadovoljile potrebe pošto na sadašnjem postoji svega nekoliko slobodnih mjesta za ukop. Ukupna površina groblja iznosi 0,61 ha.

OSTALE ZELENE POVRŠINE

Sve ostale površine u obuhvatu plana (31,17 ha) su slobodne, pretežito zelene i nisu predviđene za izgradnju. Na taj način ostaju rezerva za postplansko razdoblje.

VRIJEDNO OBRADIVO TLO - P2

U naselju Slano pored vrijednih prirodnih krajobraznih predjela ističu se i kultivirani krajobrazi koji svjedoče o povijesti naselja kao ruralnog područja (maslinici, vinogradi, voćnjaci i okućnice), te okućnice - parkovi ljetnikovca i Kneževa Dvora. To doprinosi općoj slici naselja, kao i kulturna baština u sklopu koje je i definirano kao posebna zona.

VODNE POVRŠINE

Od ukupnog obuhvata plana 32,2% (47,34 ha) površine otpada na vodnu površinu mora. Od toga je oko 35% planirano da se koristi. Uvala obiluje atraktivnim pješčanim plažama pa je dobar dio površine mora (oko 13 ha) uz obalu planiran kao zona rekreacije - kupalište. Na četiri lokaliteta planirano je korištenje morske površine (oko 4,1 ha) za privezište plovila. Kroz naselje protječu potoci, a u moru, uz obalu brojne su vrulje, čija voda dotječe iz Popovog polja. Uređenjem površina uz potoke isti bi se trebali valorizirati i adekvatno urediti.

Na svim vodnim površinama i u njihovom neposrednom okolišu, potrebno je očuvati biljne i životinjske vrste.

3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina

POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE NASELJA		POVRŠINA ha	UKUPNO ha	%
STAMBENA NAMJENA	S	30,29	30,29	47,1
MJEŠOVITA NAMJENA	M2	4,79	4,79	7,4
JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA	D	0,21	2,25	3,5
	D1,D3,D	0,65		
	D	1,39		
GOSPODARSKA NAMJENA	K1	0,18	5,18	8,0
	K3	0,04		
	T	1,27		
	T1	1,17		
	T2	0,44		
	T3	2,08		
	L1	0,40		
SPORTSKO - REKREACIJSKA NAMJENA	R1	2,39	4,6	7,1
	R3	2,21		
JAVNE ZELENE POVRŠINE	Z1	5,37	9,38	14,6
ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE	Z	4,01		
GROBLJE		0,61	0,61	1
POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	DRŽAVNA CESTA	1,00	7,30	11,3
	CESTE, ULICE	5,90		
	TRGOVI	0,40		
UKUPNO:			64,40	100

		POVRŠINA ha	%
POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE NASELJA		64,40	64,5
VRIJEDNO OBRADIVO TLO (VRTOVI I MASLINICI)	1,50	35,47	35,5
OSTALE ZELENE POVRŠINE	31,17		
VODENE POVRŠINE (VODOTOCI)	2,80		
UKUPNA POVRŠINA KOPNA U OBUHVATU PLANA		99,87	100
VODENE POVRŠINE (MORE)		47,34	
UKUPNO OBUHVAT PLANA		147,21	

3.4. Prometna i ulična mreža

3.4.1. Cestovni promet

Javne ceste i ulice

Zbog položaja općine u prostoru županije sva prometna rješenja koja se planiraju na nivou države i županije, u smislu što boljeg povezivanja (brza cesta i auto cesta) proći će prostorom općine. Prometna izoliranost koja je pogađala ovo područje, na taj način bi se najbolje rješila, a Jadranska turistička cesta (D-8) koja je problematična po svojim prometno tehničkim elementima ne može dalje biti jedina veza s ostalim dijelovima Hrvatske. U području općine planirani su i čvorovi koji bi spajali prometnu mrežu nižeg ranga na brzu cestu i auto cestu.

U prostoru obuhvaćenom UPU-om Slano, u relativno uskom kopnenom prostoru stiješteno je naselje između magistralne (D-8) ceste i mora. Zbog toga je uspješno odvijanje mjesnog, lokalnog, kolnog, pješačkog i javnog prometa usko povezano s uvjetima koje nameće prisutna prometnica višeg reda - magistralna i uski obalni pojas (300 - 1000 m). Prema važećoj kategorizaciji cestovne prometnice su razvrstane na: magistralne (državne) i mjesne. Mjesne ulice su podjeljene na: glavne, sabirne i ostale.

Razvoj cestovne mreže naselja planiran je kroz dva oblika:
 - spoj naselja i državne ceste (D-8)
 - poboljšanje ulične mreže naselja.

a) Spoj naselja i državne ceste (D-8)

Planirano prometno opterećenje državne ceste za 2010. godinu je znatno, (PGDP = 9.920) na dijelu kod ulaza u naselje Slano. Prometno opterećenje povećava se i na PGDP 12.438 vozila u 2015. godini. Međutim izgradnjom brze ceste promet na Jadranskoj cesti bi se postepeno smanjio, da bi 2020. godine pao na 3.100 vozila. Kritične točke na tom dijelu ceste su ulazi u naselje.

Kao rješenje, ovaj plan je definirao poboljšanje spojeva državne ceste i glavnih mjesnih cesta. Poboljšanje spojeva s Jadranskom magistralom se treba predvidjeti u dvije faze:

I FAZA

Rekonstrukcija postojećeg odvojka izgradnjom prometnih traka za lijeve skretače te posebnih traka za desno odvajanje, te povećanje rubnih radijusa. Ovo poboljšanje je propisano važećim "Pravilnikom o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu" (NN 73/98).

II FAZA

Prema važećem Pravilniku izvodi se spoj u dvije razine nakon što se na cesti premaši promet PGDP od 7.000 vozila. U tom slučaju bi se izveo denivelirani spoj na Kovačevu brijegu kao glavni ulaz u Slano i veza prema budućoj brznoj cesti u čvoru "Slano" kod Trnove. Do izvedbe tog čvora, kao privremeni ostaje odvojak za Osmine i Greguriće. Za naselje Slano ovakvo rješenje će potpuno zadovoljiti po pitanju kvalitetnog i sigurnog spajanja s Jadranskom cestom.

Spoj s Jadranskom cestom Slano-centar će nakon modernizacije potpuno zadovoljiti odvijanje prometa prema centralnoj zoni mjesta.

U Prijedlogu prostornog plana županije, u odnosu na razvoj cestovne mreže Durovačko-Neretvanske županije (2010. - 2015.) predviđena je realizacija novog sustava cestovne mreže (autocesta, brza cesta) u širem području naselja. Na taj način stvoriti će se pretpostavke za manje prometno opterećenje postojeće državne ceste (D-8) u dijelu koji prolazi prostorom obuhvata ovog plana a i šire. Spoj Slanog na brzu cestu planiran je preko čvora "Slano" kod Trnove.

b) Poboljšanje ulične mreže naselja

Postojeću zapuštenu cestovnu mrežu naselja potrebno je rekonstruirati u svrhu povećanja uslužnog nivoa i sigurnosti prometa vozila i pješaka.

Planom je predviđeno znatno širenje naselja na zapadnu stranu uvale. Na tom dijelu predviđena je izgradnja novih ulica (glavnih i sabirnih) u dužini od cca 1,2 km. U tom dijelu naselja okosnica prometa trebala bi postati glavna ulica položena najvećim dijelom paralelno s obalnom ulicom (O. Ohmučevića).

Unutar mješovite zone - M2 (Polje), razradom na nivou Detaljnog plana uređenja treba planirati ulicu - zaobilaznicu "rive".

Ulice su svrstane u tri skupine prema važnosti i utjecaju na mjesni promet te veličinu tog prometa.

Mrežu ulica Slanog čine sve postojeće ulice te novoplanirane ulice. Na grafičkom prikazu plana (Promet, list 2.1.) ulice su označene velikim slovima:

- A - Glavne ulice,
- B - Sabirne ulice.
- C - Ostale ulice.

U prometnoj mreži novoplanirane ulice su:
 Glavne: A2 - A3 - A4 - A5 - A6, A5 - A14 -A15,
 Sabirne: B3 - B4, B5 - B6,
 Ostale: C8 - C9, C 12 - C14.

Za sve postojeće ulice treba predvidjeti rekonstrukciju i modernizaciju što podrazumijeva proširenje kolnika, izgradnju pješačkih staza, obnovu postojećeg ili polaganje asfaltnog kolnika te odvodnju oborinskih voda sa slivnicima i kanalizacijom.

Naravno da će se rekonstrukcije i modernizacija izvoditi u skladu s zatečenim stanjem ulica te prema prostornim ograničenjima. Zato su ovdje predložene veličine iz profila ulica samo poželjne, a ispravne veličine podložne realno zatečenom stanju ograničenja izgrađenog prostora.

Za zone izgradnje (stambene i komunalna) sjeverno od državne ceste predviđena je rekonstrukcija postojećih spojeva na državnu cestu. Treba ih izvesti prema "Pravilniku o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu" (NN 73/98) i važećoj normi za projektiranje i građenje čvorova u istoj razini (U.C4.050).

Profili ulica:

A. Glavne ulice, š = 7,00 - 13,50 m

Bankina	Pješačka staza	Kolnik	Pješačka staza	Bankina
0,50 - 1,00	0,00 - 2,25	6,00 - 7,00	0,00 - 2,50	0,50 - 1,00

Pješačke staze min š = 1,00 m, preporučljivo 1,50 m, barem jednostrano.

B. Sabirne ulice, š = 6,50 - 10,50 m

Bankina	Pješačka staza	Kolnik	Pješačka staza	Bankina
0,50	0,00 - 1,50	5,50 - 6,50	0,00 - 1,50	0,50

Pješačke staze min š = 1,00 m, preporučljivo 1,50 m, barem jednostrano.

C. Ostale ulice, š = 5,50 - 8,50 m

Bankina	Pješačka staza	Kolnik	Pješačka staza	Bankina
0,50	0,00 - 1,00	3,50 - 5,50	0,00 - 1,00	0,50

Pješačke staze min š = 1,00 m, barem jednostrano.

Pješačke površine

Pješačke površine čine osim trgova i pješačke staze, stube, prolazi, šetališta, putevi i ulične površine. Treba planirati odvajanje pješačkih puteva od motornog prometa radi udobnosti i sigurnosti pješaka, gdje god je to moguće, barem s jedne strane ulice min. 1,00 m, preporučljivo 1,50 m.

Javni pješački prostori uređivati će se na način da budu sigurni i atraktivni za pješake. Na cjelokupnoj, postojećoj i novoplaniranoj uličnoj mreži, na svim mjestima predviđenim za prelaženje pješaka preko kolnika biti će ugrađeni spuštene rubnjaci i odgovarajuće rampe blagog nagiba.

Pored postojećeg pješačkog pothodnika ispod državne ceste D-8, potrebno je dijelove naselja (Barbijići i Podstranje) kvalitetnije pješački povezati s centrom (pohodnik ili eventualno nathodnik). Pri tome bi se moguće izveli i dijelomično pločnici uz D-8.

Promet u mirovanju

U nedostatku javnih parkirališnih prostora planom je predviđeno da se potreba parkiranja za funkcioniranje pojedinog sadržaja rješava na istoj građevnoj čestici. Lokacije javnih parkirališta načelno su rješene na tri lokacije u centru naselja, a detaljno će biti rješene detaljnim planovima. Kod rekonstrukcije i projektiranja novih prometnica treba, ovisno o mogućnostima prostora rješavati dodatna javna parkirališta u svrhu ublažavanja problema parkiranja naročito u ljetnom periodu.

Predložene su norme za utvrđivanje parkirališta, garažnih mjesta ovisno o namjeni građevine za koju se grade i ako za istu nije nekim važećim pravilnikom drugačije određeno.

Na 1000 m² bruto izgrađene površine potrebno je osigurati:

- za stanovanje 8-14 PGM ili 1stan / 1 PGM, odnosno min 2PGM za veće stambene obiteljske građevine
- za trgovine i ugostiteljstvo 20 - 40 PGM ili 3 -8 zaposlenih 1 PGM
- za prostore za rad 10 - 20 PGM ili 4 -12 sjedećih mjesta / 1 PM
- za hotele, motele ili pansione na 2 - 3 sobe / 1 PGM, u skladu s propisima o vrsti i kategoriji građevine
- za kino i sl. na 20 sjedala / 1 PGM
- za sportske dvorane i igrališta na 20 sjedala / 1 PGM
- za škole i dječje ustanove na 1 učionicu / 1 PGM
- za vjerske građevine na 5 - 20 sjedala-posjetitelja / 1 PGM

Smještaj potrebnog broja parkirališnih mjesta potrebno je osigurati na građevnoj čestici. Izuzetno se može predvidjeti u sklopu zelenog pojasa prometnice, na javnim površinama, uz suglasnost općine.

3.4.2. Pomorski promet

Dio obale koristi se kao operativna obala luke lokalnog značaja i planom je predviđeno uređenje obalnog pojasa južno od postojeće stare operativne obale u cilju poboljšanja uvjeta priveza plovila.

Uređenje luka posebne namjene - turističkih, tipa privezišta planirano je na tri lokaliteta. Namjenjene su za privez plovila lokalnog stanovništva i turista.

3.5. Komunalna infrastrukturna mreža

Planirane površine za razvoj i uređenje naselja su znatno povećane za planski period do 2015. godine kada bi na tom prostoru trebalo živjeti do 1.200 stanovnika. Sadašnja komunalna mreža ne zadovoljava konačne potrebe i treba je proširiti na ostale planirane površine, uz svu potrebnu rekonstrukciju postojeće.

3.5.1. Vodoopskrba

Konačno rješenje vodoopskrbe potrošača na području obuhvata UPU-a Slano potrebno je koncipirati tako da se osiguraju dovoljne količine kvalitetne pitke vode za redovne potrebe svih potrošača, te za izvanredne situacije (požar), a sve uz tlakove u mreži koji omogućavaju normalno funkcioniranje sustava. Svi objekti i cjevovodi koji postoje ostaju u funkciji te se uz potrebne rekonstrukcije uklapaju u konačno rješenje.

Ishodište vodovodnog sustava Slano, na kojeg je naselje Slano priključeno, je crpilište "Nereze". Iz njega će se puniti novoplanirana vodosprema "Barbjerići", kapaciteta 1.000 m³ smještena na višoj koti od postojeće u Osminama, za opskrbu Slanog. Područje zapadno od Slanog do Banića opskrbljivati će se i dalje s vodospremnika u Osminama.

Zbog sadašnjeg ograničenog kapaciteta i povremene pojave povećane količine klorida planiraju se daljni hidrogeološki radovi na crpilištu. Dosadašnja hidrogeološka istraživanja pokaza su mogućnost dobivanja većih količina vode (oko 40 l/s), što bi zadovoljilo i buduće potrebe ovog područja. U prvoj fazi potrebno je očistiti zatrpane bunare od nanešenog bujičnog materijala, te urediti crpilište da se spriječi daljnje zatrpavanje. Injektiranjem zavjese prekinuo bi se kontakt bušotina s vodonosnim slojem koji ima vezu s morem, čime bi spriječilo daljnje zaslanjenje izvorišta. Crpljenje bi se vršilo iz dubljeg vodonosnog karbonatnog sloja, što je danas onemogućeno zbog zatrpanosti bunara. U trećoj fazi bi se prišlo realizaciji treće bušotine i njenom kaptiranju. Tek probnim crpljenjem u dužem razdoblju moglo bi se utvrditi kapacitet izvorišta. U slučaju nepovoljnih rezultata sustav bi se dopunjavao iz Regionalnog vodovodnog sustava zapadnog područja Dubrovnika.

Primarna mreža naselja ima osnovnu konturu već u dijelom izgrađenom prstenu te se treba proširivati prema zacrtanoj koncepciji, a postojeća se rekonstruira na zadovoljavajući profil.

Novoplanirana vodovodna mreža spojena je na postojeću. Kroz nove ulice planirana je mreža \varnothing 150 mm, što bi zadovoljilo priključke konačno svih domaćinstava i ostalih potrošača. Mrežu treba opremiti zasunskim komorama i protupožarnim hidrantima.

U načelu se voda treba osigurati za sljedeće vidove potrošnje:

- opskrba stanovništva $q = (150) 250$ l/stanovnik, dan
- turizam I i II kategorije $q = (350) 400$ l/turist, dan
- vikendaši, k. radinost i sl. $q = (200) 250$ l/gost, dan.

Izračun mjerodavnih količina vode, za ljetno razdoblje na kraju planskog perioda iznosio bi:

KATEGORIJA POTROŠAČA	BROJ POTROŠAČA	Specifična potrošnja $q_{spec.}$ (m ³ /s, dan)	Ukupna dnevna potrošnja (m ³ /dan)	Satni maksimum (l/s)
Stanovništvo	1.200	0,200	240	5,60
Turizam I i II kategorije	850	0,320	272	6,30
Vikendaši i kućna radinost	2.000	0,200	400	9,25
"PRIČUVA" priklj.grav.nas.	400	0,200	80	1,85
UKUPNO			992 (m ³ /dan)	23.00 l/s

3.5.2. Odvodnja otpadnih voda

Odvodnja otpadnih voda cijelog prostora obuhvaćenog planom i šireg - gravitirajućeg područja uvale Slano, riješiti će se izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih sistema kao i pročištača otpadnih voda kako bi se svi objekti mogli priključiti na cjelovit, razdjelni sustav odvodnje.

Oborinske vode naselja će se putem kratkih gravitacijskih kolektora najkraćim putem odvoditi do obale ili do bujica koje je potrebno regulirati, a u donjim tokovima izvesti sa betonskim dnom i pokosima obloženim kamenom. Opterećene oborinske vode će se prije upuštanja putem kratkih ispusta u more pročistiti od grubih nečistoća, plivajućih tvari, ulja i masnoća na bazenima za bistrenje. Izgradnjom oborinske kanalizacije će se otkloniti smetnje u funkcioniranju kanizacionog sustava za otpadne vode, budući su oborinske vode s pijeskom i drugim nanosima sljeva dospjevale u kolektore i sabirne bazene crpnih postaja.

Za rješenje odvodnje uzete su količine za cjelokupno gravitirajuće područje kanizacionog sustava naselja Slano, ljetno razdoblje na kraju planskog razdoblja (2015.g.) i one iznose:

- ukupna dnevna potrošnja = 992 m³/dan
- satni maksimum = 23,0 l/s
- broj ekvivalentnih stanovnika prema hidrauličkom opterećenju = 4960 ES
- broj ekvivalentnih stanovnika prema biokemijskom opterećenju = 4670 ES
- srednja dnevna količina otpadne vode tokom godine za ekvivalent stanovnika (ES) $q = 200$ l/stan./dan

Mjesto ispuštanja pročišćenih otpadnih voda je Koločepski kanal, kao "MANJE OSJETLJIVO MORE". Lokacija je determinirana s nekoliko elemenata: uvala Slano se može okarakterizirati kao "osjetljivo područje", namjenjena za sport, rekreaciju i turizam; nepovoljna morska strujanja u plitkoj uvali; postojeći ispust oborinskih i fekalnih voda hotela "Osmine". Stupanj pročišćavanja na uređaju i dužina ispusta će ovisiti o rezultatima oceanografskih ispitivanja i zahtjevnoj kakvoći mora za kupanje u skladu s važećim standardom.

Cijeli sustav odvodnje se planira izvesti u dvije "osnovne" etape.

U 1. etapi rješavaju se (kompletiraju):

- glavni pravci odvodnje
 - gravitacijski tlačni (obalni) cjevovodi PEHD \varnothing 300 mm
 - sekundarna kanalizacija naselja Grgurići PVC \varnothing 250 mm
 - dionica tlačnog cjevovoda C.S. "Grgurići" priključak na postojeći tlačni cjevovod \varnothing 250 mm - tlačna
- rekonstrukcija i dogradnja cjevovoda i građevina na kanalizacijskom sustavu
 - postojećeg cjevovoda i građevina na trasi \varnothing 300 mm
 - produljenje tlačnog cjevovoda u hidrotehnički tunel "Osmine" \varnothing 250 mm
 - obnova hidrotehničkog tunela u svrhu stavljanja u funkciju uređaja za pročišćavanje
- crpna stanica "Grgurići"
- uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (N = 4670 ES) "odgovarajućeg stupnja pročišćavanja"
- podmorski ispust (PEHD \varnothing 250 mm, 900m¹, u dubinu od -59 m).

Evakuacija otpadnih voda rješava se kombinacijom gravitacijske mreže, crpnih stanica i tlačnih cjevovoda. Omogućava se priključenje otpadnih voda ostalih dijelova - šire zone (Slađenovići, Banja, zone iznad magistrale i sl.) u 2. etapi bez uvjeta redosljeda priključivanja.

U 2. etapi izgradnje kanalizacijskog sustava obuhvatila bi se izgradnja:

- sekundarne kanalizacione mreže (gravitacijske) naselja Slano \varnothing 250-300 mm
- kanalizacioni sutav naselja Banja s priključkom na kanalizaciju Slano \varnothing 250-300 mm
- varijantno je moguć priključak Banje na Grguriće podmorskim tlačnim cjevovodom (\varnothing 150 mm), odnosno bez priključka na Slano
- crpna stanica C.S. "Banja".

3.5.3. Pošta i telekomunikacije

Telekomunikacijske veze za novoplanirana područja, trebaju se polagati u novoplanirane prometnice. Centrala Slano izgrađena je u najsuvremenijoj digitalnoj tehnici (tip: digit. AXE-10 RSS) što podržava sve zahtjeve iz područja telekomunikacijskih usluga, s mogućnošću povećanja kapaciteta shodno potrebama.

3.5.4. Elektroenergetika

Izgradnjom kableske SN mreže demontiraju se zračni vodovi 10 kV Slano - Grgurići i Slano - Banja. Novoplanirane TS (Slano 2, Banja) moraju odgovarati tipizaciji s nazivnim naponom 10/20/0,4 kV i SN kabele s nazivnim naponom 20 kV, jer se razvojno prelazi na SN mrežu 20 kV. Rekonstrukcija postojećih TS se također provodi na novi nazivni napon i prespojivu transformaciju. Postojeću TS 10/0,4 kV Slano (centar) uputno je zamjenjivati novom pomakom za pedesetak metara. Što se tiče TS 10/0,4 kV Grgurići obavezno je predvidjeti novu na lokaciji oko Sv. Roka (s rekonstrukcijom postojeće).

Sukladno daljnjem širenju površina za gradnju, odvijati će se i daljnji razvoj NNM, kao i njeno kabliranje.

Trase kabela treba u principu polagati uz prometnice u zelenom pojasu ili pješačkom hodniku, zajedno s drugim energetskim kabelima radi zauzimanja što manjeg prostora. Minimalne udaljenosti kabela od ostalih energetskih kabela i drugih komunalnih instalacija definirane su odgovarajućim tehničkim propisima, a isto tako i prolazi ispod cesta.

Postojeće trafostanice zadovoljavaju svojom snagom izgradnju planiranih stambenih zona i drugih javnih i društvenih sadržaja. Ukoliko bi došlo do povećanja snage postoji mogućnost zamjene postojećih transformatora od 400 kVA novim na 630 kVA.

3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina

3.6.1. Uvjeti i način gradnje

Podaci potrebni za definiranje uvjeta korištenja, uređenja i zaštite površina mogu se očitati iz grafičkih priloga Plana i tekstualnog dijela: II Odredbe za provođenje.

Realizacija plana predviđena je do 2015. godine i pretpostavlja se mogućnost etapne realizacije.

Planom su predviđena četiri osnovna oblika korištenja površina:

- održavanje i manji zahvati sanacije građevina za dovršeni dio naselja;
- sanacija građevina (rekonstrukcija, obnova);
- rekonstrukcija - promjena korištenja radi poboljšanja funkcionalnosti dijelova naselja;
- nova gradnja.

Najveći dio prostora predviđenog za korištenje (34 ha) čini dovršeni dio naselja, a ostali dio (29,5 ha) predviđen je za novu gradnju.

Handwritten signature: H. K. K. K.

Za rekonstrukciju - promjena radi poboljšanja funkcionalnosti dijela naselja predviđen je prostor posebne namjene (0,63 ha).

Sanacija građevina (rekostrukcija, obnova) predviđena je za preostale (1,9 ha), ratom i potresom oštećene građevine.

U dovršenom dijelu naselja predviđeno je održavanje i manji zahvati sanacije građevina, kao i izgradnja novih građevina ako za to postoje uvjeti.

U zonama predviđenim za stambenu izgradnju predviđena je izgradnja jednoobiteljskih i višeobiteljskih (max 6 stanova) stambenih građevina visine max Po+P+1+Pk. Veličina građevina predviđena je max BRP 400 m² i $k_{is}=1$. Na većim građevnim česticama, površine min 1500 m² koje su smještene u rubnim dijelovima zona gradnje, tj. koje graniče najmanje jednom međom sa zelenim površinama moguća je gradnja najviše BRP 1000 m² površine stambene obiteljske građevine.

Mogući su svi tipovi stambene izgradnje (samostojeći, dvojni, skupni) a naročito u dijelovima koji su pretežito izgrađeni, gdje se treba prilagoditi tipologiji okruženja. U svim stambenim i njima pomoćnim, građevinama moguće je urediti manje poslovne sadržaje tihe i čiste djelatnosti.

U zonama predviđenim za mješovite, poslovno stambene namjene predviđena je izgradnja svih sadržaja potrebnih naselju kao općinskom središtu s izrazitom turističkom funkcijom. U sklopu istih mogući su i poželjni sadržaji javne i društvene namjene. Visina građevina je ista kao i u stambenim zonama, iznimno može biti i viša ali tek ako se detaljnim planom uređenja utvrdi kao moguća.

Posebno su izdvojene zone na kojima se mogu uređivati ugostiteljsko turistički sadržaji. Visina građevina definirana je na isti način kao i za mješovite namjene, osim u dijelovima predviđenim za kampove gdje je moguća samo jedna etaža.

U zoni predviđenoj za sport predviđena je gradnja različitih otvorenih i zatvorenih sportskih sadržaja. Visina je definirana kao i u mješovitim zonama.

Nova, javno zelena površina sadrži u sebi i razne rekreacijske sadržaje.

Zona groblja namijenjena je isključivo za groblje koje se dijeli u nekoliko funkcionalnih cjelina: grobna mjesta, prateće građevine i komunalna infrastruktura.

3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

S obzirom na opseg, vrstu i karakteristike kulturnih dobara, unutar obuhvata UPU-a Slano definirane su prostorne cjeline značajne za nastanak i razvoj naselja Slano. Sustav mjera zaštite i očuvanja utvrđen je za zonu povijesne jezgre, te strukture izvan nje.

ZONA ZAŠTITE POVIJESNE JEZGRE

Prostorna obilježja i povijesne strukture

Na temelju urbanističko arhitektonske analize i vrednovanja prostorno ambijentalnih, kulturnih i povijesnih dokumentarnih činitelja, unutar prostora plana, izdvaja se osnovna jezgra naselja. To je prostor sklopa - more, trg, ulica Uz Dvor, Franjevački samostan s crkvom, Knežev dvor, ljetnikovac Ohmučevića i crkva sv. Vlaha, te potez kuća prema trgu R. Boškovića, kao i bogate okućnice i vrtovi između njih. Valorizacija i definiranje tog prostora kao cjelovite zone zaštite polazi sa stanovišta integralne zaštite kulturne i prirodne baštine. Prostor je nastajao u dužem vremenskom periodu od kasne antike (arheološko nalazište oko Franjevačkog samostana) pa preko gradnje Kneževa dvora i Franjevačkog samostana (1399.) te Župne crkve sv. Vlaha (1402.).

To je zona stroge zaštite. Unutar nje izdiferencirano je područje spomenika i zaštitno područje istog.

U cjelosti očuvan prostorni koncept, u dijelovima opterećen recentnom vikend-stambenom izgradnjom i sa znatno oštećenim pojedinačnim objektima (Knežev dvor i ljetnikovac Ohmučevića), te zapuštenim kultiviranim okućnicama predstavlja još uvijek lako prepoznatljivu povijesnu jezgru naselja.

Sustav mjera zaštite

Mjere zaštite za ovu zonu podrazumijevaju potpuno očuvanje urbane matrice i prostornih odnosa, očuvanje i zaštitu postojeće građevne strukture u svim elementima izvorne prostorne organizacije, konstruktivnih rješenja, arhitektonskog oblikovanja i korištenja materijala. Naročitu pozornost treba obratiti na arheološki lokalitet. Konflikte i disharmonije koji se javljaju unutar ove zone, a proizlaze iz unošenja funkcija i elemenata stranih ovom prostoru, tj. koji ne afirmiraju već stečene prostorne, oblikovne i funkcionalne kvalitete, treba sanirati mjerama urbanog reda i arhitektonskim zahvatima.

To se prije svega odnosi na stambene objekte u blizini župne crkve sv. Vlaha, kao i na ugostiteljski sklop sa zapadne strane franjevačkog samostana.

Za ovu zonu potrebno je izraditi detaljnu konzervatorsku podlogu koja bi sadržavala: inventarizaciju i valorizaciju prostorne strukture, ulica, okućnica i ostalih neizgrađenih površina, građevne strukture unutar zone.

Unutar zone moguće je s obzirom na ocjenu građevnog stanja predvidjeti:

- održavanje i sanaciju postojećeg stanja građevina, restituciju izvornog izgleda pročelja na oštećenim objektima;
- rekonstrukciju, rekompoziciju građevina nekvalitetnog oblikovanja, uređenje i restituciju okućnica, trga i ulice prema izvornom izgledu, kompoziciji, opremi, obradi;
- prenamjenu (održavanje i očuvanje izvornih funkcija i sadržaja osim kod Kneževa dvora gdje je se prenamjenom osim javnih društvenih sadržaja mogu unijeti i komercijalni kao prateći).

Na prostorima predviđenim za gradnju potrebno je osigurati probna arheološka istraživanja, na osnovu kojih će se utvrditi opseg i karakter zaštite. U slučaju nepokretnih arheoloških nalaza potrebno je provesti konzervaciju "in situ", a gradnju prilagoditi novonastaloj situaciji. Eventualni pokretni nalazi će se pohraniti na za to predviđeno mjesto.

Za sve građevinske zahvate na građevinskoj strukturi potrebno je na nivou izdavanja lokacijske dozvole ishoditi posebne uvjete nadležne Uprave za zaštitu kulturne baštine.

Za pojedinačne spomenike kulture izvan povijesne jezgre iste su mjere zaštite kao za povijesnu jezgru, sukladno tipu građevine ili graditeljskog sklopa.

Pojedinačni spomenici kulture unutar povijesne jezgre:

Civilne građevine:

1. Knežev dvor (preventivna zaštita)
2. Ljetnikovac Ohmučevića (preventivna zaštita)
3. Niz stambeno poslovnih građevina u ulici Obala S. Radića (evidentirano)
4. Urbani potez more - trg S. Pomoraca - ulica Uz Dvor (evidentirano)

Sakralne građevine:

1. Franjevački samostan (preventivna zaštita)
2. Crkva sv. Jeronima (preventivna zaštita)
3. Crkva sv. Vlaha (preventivna zaštita)

Arheološka baština:

1. Arheološki lokalitet ispred Franjevačkog samostana

Pojedinačni spomenici kulture izvan povijesne jezgre:

Graditeljska cjelina:

1. Grgurići - ruralna cjelina (evidentirano)

Civilne građevine:

1. Graditeljski sklop u Koceljevićima (evidentirano)
2. Graditeljski sklop u Barbijerićima (evidentirano)
3. Graditeljski sklop u Radovčićima (evidentirano)
4. Graditeljski sklop u Podstranju (evidentirano)

Sakralne građevine:

1. Crkva sv. Roka (preventivna zaštita)
2. Crkva na groblju (evidentirano)
3. Ostaci crkve sv. Ursule (evidentirano)

ZONA ZAŠTITE KRAJOLIKA

Sukladno načelima vrednovanja i zaštite naselja kao kulturne baštine, koja polazi sa stanovišta da kulturno i prirodno nasljeđe čini jedinstvenu cjelinu, povezanu funkcionalnim, strukturalnim i morfološkim elementima, povijesnu jezgru i pojedinačne sklopove Slano moramo vrednovati u sklopu njegovog geomorfološkog okruženja. Prirodni pejzaž je ne samo ishodište za formiranje egzistencijalnog-urbanog prostora, već ima i vlastite reljefno morfološke vrijednosti. Pri definiranju i oblikovanju specifične i prepoznatljive slike naselja, prirodni pejzažni oblici imaju gotovo jednaku ulogu kao i izgrađeni prostor i njegovi arhitektonski oblici. U ovom slučaju i dominirajuću, pošto su pojedinačni povijesni lokaliteti raspršeni oko prirodne, duboko u kopno uvučene uvala Slano, gotovo "utopljeni" u pejzaž. Vrednovani su oni prostori koji imaju bitan doprinos u definiranju slike naselja.

To je prije svega obala mora - uvala Slano, koja bi unatoč neprimjerenim intervencijama koje se odnose na ekološko onečišćenje od strane naselja trebala imati status zaštićenog krajolika. Preduvjet za bilo kakve aktivnosti je uspostava ekološkog odnosa prema moru, prestankom njegova onečišćenja, prvenstveno ispuštanjem otpadnih voda.

S obzirom na morfologiju, koja je blaga reljefna potopljena udolina, prostorne dominante postaju uzvisine čijim je grebenima kao vizurnim granicama omeđeno naselje Slano sa zapadne strane. Stoga bi trebale ostati pejzažne i neizgrađene. Radi uspostave harmoničnog odnosa s pejzažom trebalo bi rubne parcele stambene izgradnje na ovim padinama obraditi visokom vegetacijom.

Pored vrijednih prirodnih krajobraznih predjela ističu se i kultivirani krajobrazi koji svjedoče o povijesti naselja kao ruralnog područja (maslinici, vinogradi, voćnjaci i okućnice) te okućnice - parkovi ljetnikovca i Kneževa Dvora.

Planom je predviđen čitav niz mjera, sa ciljem da se očuva ambijent naselja u cjelini. Tako pojedine građevine ili cjeline, volumenom ne smiju dominirati prostorom nego se trebaju "utopiti" u prirodno okruženje poštujući lokalnu tradicijsku arhitekturu. Zahvati u krajoliku ne smiju ugrožavati unutrašnju rasčlanjenost, raznolikost, komplementarnost i tradicijske čimbenike. Sve prostore do privođenja krajnjoj namjeni, vlasnici trebaju urediti (ozeleniti) i održavati jer i oni doprinose slici naselja. Održavanje vanjštine objekata i njihovog okoliša je mjera zaštite okoliša.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš sadržano je u svim dijelovima Plana, pa je dokument prostornog uređenja u cjelini baziran na brizi o okolišu, smanjivanjem (otklanjanjem) postojećih odnosno sprječavanju budućih nepovoljnih utjecaja na okoliš.

Operativna učinkovitost postići će se samo dosljednim provođenjem Plana.

Pravovremene mjere za unapređenje stanja okoliša mogu se poduzimati samo ako se kontinuirano i kvalitetno prati stanje.

Vode, tlo, zrak, krajobraz, biljni i životinjski svijet, graditeljska i prirodna baština su elementi prostora koje malim zahvatima i pomacima, odnosno sustavno treba štiti. U to je uključena i zaštita od buke.

ZAŠTITA MORA

Obalna linija promjenjena je nasipavanjem i izgradnjom mulića i istežišta u najvećem dijelu Slanske uvale. Kanalizacija u Slanom ispušta se izravno u more, tako da je vrijednost ispod graničnih za II kategoriju kakvoće mora.

Primarni zadatak je da se izgradi kanalizacija i pročistač koji su planom predviđeni. Obalnu liniju planski urediti za kupališta i u planom predviđenim zonama za privežišta.

ZAŠTITA TLA

Racionalna gradnja prometne i komunalne infrastrukture u zonama koje nisu predviđene za gradnju.

ZAŠTITA ZRAKA

Onečišćenje zraka u Slanom od prometa, posljedica je položaja u odnosu na postojeću državnu prometnicu. Oporavkom turističke djelatnosti očekuje se značajno povećanje prometa. Potrebno je izvršiti mjerenja kakvoće zraka i shodno rezultatima predvidjeti programe zaštite i poboljšanja kakvoće zraka.

Planom je predviđeno uređenje zaštitnog zelenog pojasa.

ZAŠTITA OD BUKE

Ugroženost bukom problematična je u dijelovima gdje je državna cesta u ravnini ili iznad naselja.

Kao i za zaštitu zraka tako su i za zaštitu od buke planom predviđene hortikulturene mjere. Na tranzitnim prometnicama obavezna je izrada zaštitnih ograda od buke, što je predviđeno važećim propisima.